

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

گزارش عملکرد پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

در سال ۱۳۹۳

گروه ارزیابی

اردیبهشت ۱۳۹۴

اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

فهرست

مقدمه	۱
فصل اول: پژوهش	۴
۱-۱- انتشار کتاب	۶
۲-۱- انتشار مقاله در مجلات معتبر ملی و بین المللی	۱۵
۳-۱- ارائه مقاله در همایش های بین المللی	۱۹
۴-۱- طرح های پژوهشی	۲۱
۵-۱- راهنمایی و مشاوره	۲۹
۶-۱- نشریات	۳۳
۷-۱- میزگردها و نشست ها	۳۹
۸-۱- هیئت اجرایی جذب	۵۶
۹-۱- برگزاری ۱۱ برنامه در هفته پژوهش ۱۳۹۳	۵۸
فصل دوم: توسعه منابع انسانی	۶۰
۱-۲- برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت	۶۱
۲-۲- دوره تحصیلات تکمیلی	۶۲
فصل سوم: مدیریت اطلاعات علمی فناورانه	۶۴
۳-۱- سامانه مدیریت یکپارچه نشریات (رایاسمین)	۶۶
۳-۲- پایگاه های اطلاعاتی	۶۷
۳-۳- کارگروه ها	۷۱
۳-۴- رونمایی از نرم افزار «سامانه ویرایش و سازمان دهی اطلاعات علمی»	۷۲
۳-۵- راه اندازی سامانه پیشینه پژوهش	۷۴
۳-۶- بهره برداری از سیستم پرداخت آنلاین پژوهشگاه	۷۵
۳-۷- راه اندازی آزمایشی سامانه همانندجو	۷۶

۳-۸- آرشيو منابع كتابخانه‌ای.....	۷۷
فصل چهارم: همكاری و هماهنگی.....	۷۹
۴-۱- راهبري كميسيون نظام اطلاعات رسانی علم و فناوری.....	۸۱
۴-۲- راهبري سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقاتی ملی و وزارتى (سمات).....	۸۳
۴-۳- راهبري دبیرخانه شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین منابع علمی کشور.....	۸۵
۴-۴- برگزاری دومین همایش ملی «مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور».....	۸۸
۴-۵- شبکه اجتماعی انجمن (اجتماع نخبگان جامعه، محققان و نوآوران).....	۹۰
۴-۶- راهبري طرح غدیر، عضویت فراگیر کتابخانه‌ها.....	۹۲
۴-۷- راهبري طرح امین، امانت بین کتابخانه‌ها.....	۹۳
۴-۸- مشارکت و حمایت از همایش‌ها.....	۹۴
۴-۹- تفاهم‌نامه‌ها.....	۹۵
فصل پنجم: جایگاه پژوهشگاه و استادان پژوهشی.....	۹۷
فصل ششم: سازمان و مدیریت.....	۱۰۱
فصل هفتم: منابع مالی.....	۱۰۵

مقدمه

پژوهشگاه با ۴۵ سال پیشینه، هم‌اکنون دارای سه پژوهشکده مدیریت فناوری اطلاعات، علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات، و مدیریت دانش است که کار پژوهش و آموزش و یک مرکز به نام مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران است که کار مدیریت اطلاعات علمی و فناوری را انجام می‌دهد. پژوهشگاه از سال ۱۳۸۸ نیز از سوی دبیر شورای عالی عتف به عنوان سازمان متولی و نهاد اداره کننده سامانه ملی مدیریت اطلاعات تحقیقاتی (سمات) در کشور و وزارت تعیین شد. افزون بر این، پژوهشگاه دبیرخانه کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری و دبیرخانه شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین منابع علمی نیز هست. پژوهشگاه وظایف خود را با همکاری و همراهی بیش از ۱۵۰ استاد و کارمند به انجام می‌رساند.

پژوهشگاه هم‌اکنون دارای پایگاه اطلاعاتی با نزدیک ۷۰۰ هزار رکورد از مدارک علمی و فنی کشور است و به صورت رسمی کار ثبت اطلاعات پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکترا و پیشنهادیه آن‌ها و همچنین هماهنگی اشتراک منابع را در کشور به انجام می‌رساند. پژوهشگاه در شبکه اطلاع‌رسانی آسیا و اقیانوس آرام (اپین) عضویت و نمایندگی ایران را در این شبکه برعهده دارد.

پژوهشگاه در گذشته و حال همواره دارای ویژگی‌هایی به شرح زیر بوده است که آن را از سایر سازمان‌ها در سطح ملی و بین‌المللی متمایز می‌کند:

- سابقه بیش از ۴۰ سال و پیشگامی در عرصه مدیریت اطلاعات علمی و اطلاع‌رسانی؛
 - تنها نهادی که هم در فناوری اطلاعات پژوهش می‌کند و هم مدیریت اطلاعات علمی را بر عهده دارد؛
 - پرداختن به جوهی از علوم و فناوری اطلاعات که دیگران به آن توجه نداشته‌اند؛
 - نقش ویژه پژوهشگاه در تولید ابزارهای تخصصی سازمان‌دهی اطلاعات مانند اصطلاح‌نامه‌ها؛
 - تنها نهاد ملی متولی طرح‌های اشتراک منابع اطلاعاتی؛
 - تنها نهادی که نمایندگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را در حوزه علوم و فناوری اطلاعات هم در داخل و هم در خارج از کشور ایفا می‌کند؛
 - واسپارگاه و ثبت‌کننده ملی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مؤسسات علمی کشور؛
 - ثبت‌کننده ملی پیشنهادها و پژوهشی کارشناسی ارشد و دکترای کشور؛
 - برخورداری از نمایانم ملی و بین‌المللی؛
 - محل تولد دبیزش (دکوماناسیون) در دهه ۱۳۴۰ در ایران؛
 - برخورداری از گنجینه بی‌بدیل اطلاعات علمی ایران.
- بر اساس آخرین رتبه‌بندی مؤسسات پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، امتیاز پژوهشگاه در بین پژوهشگاه‌های کشور B است.

گزارش حاضر خلاصه‌ای از اقدام‌های پژوهشگاه در سال ۱۳۹۳ مبتنی بر موضوعات استراتژیک پژوهشگاه به شرح شکل زیر است:

فصل اول

پژوهش

پژوهش

پژوهش به عنوان بخشی از وظایف استادان و یکی از مأموریت‌های بنیادین پژوهشگاه در کانون این برنامه است. برای پیشبرد پژوهش در پژوهشگاه، باید موازنه‌ای میان آزادی عمل پژوهشگران و نیازها و مأموریت‌های پژوهشی بر پایه اساسنامه پژوهشگاه پدید آید و کار پژوهش با کارایی و اثربخشی پشتیبانی شود. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از: ۱- پیشبرد و ۲- تمرکز.

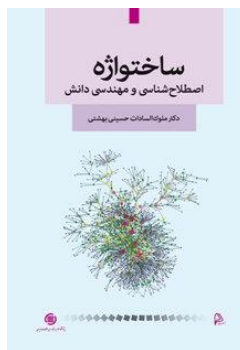
اهم کارهای انجام شده در حوزه پژوهش، مشتمل بر انتشار کتاب، انتشار مقالات، چاپ نشریات، انجام طرح‌های پژوهشی، مشاوره و راهنمایی، برگزاری نشست‌ها، میزگردها و همایش‌ها است.

۱-۱- انتشار کتاب

یکی از متداول‌ترین دستاوردهای منحصربه‌فرد در زمینه علوم و فناوری اطلاعات، کتاب‌ها هستند. در سال ۱۳۹۳ هشت عنوان کتاب منتشر شده است.

کتاب «ساختواژه: اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش»

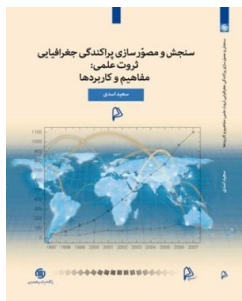
نویسنده: دکتر ملوک‌السادات بهشتی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت دانش

خلاصه کتاب: در کتاب حاضر با استفاده از بانک اطلاعات واژگان تلفیق واژگان علمی اصطلاح‌نامه‌های علوم پایه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران که به‌عنوان پیکره زبانی انتخاب گردید و با توجه به نظریه ساختواژی و معناشناسی واژگانی (لیبر ۲۰۰۴)، این واژگان مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت و علاوه بر تعیین فراوانی هر یک از عناصر واژگان مرکب، مشتق و مرکب مشتق، الگوهای ساختواژی اصطلاحات علمی استخراج شد. سپس با تعیین روابط معنایی آن‌ها، زمینه طراحی هستی‌شناسی و شبکه واژگانی این حوزه علمی برای برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی و درنهایت، طراحی نظام مفاهیم شبکه علمی کشور فراهم شد.

کتاب «سنجش و مصورسازی پراکندگی جغرافیایی ثروت علمی: مفاهیم و کاربردها»

نویسنده: سعید اسدی

خلاصه کتاب: افزایش فعالیت‌های علمی پژوهشگران و مراکز آموزش عالی در سال‌های اخیر، موجب رشد چشمگیر تعداد انتشارات علمی و پژوهشی ایران در سطوح ملی و جهانی شده است. گزارش موسسه «تامسون رویترز» نشان می‌دهد که بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ میلادی، ایران یکی از پرشتاب‌ترین کشورها در تولید علم بوده و در این مدت پس از چین و هند، کشورمان در رده سوم جهان از نظر رشد تولیدات نمایه‌شده بین‌المللی در پایگاه آی‌اس‌آی قرار داشته است. به همین ترتیب، در داخل کشور نیز توجه مضاعفی به تولید علم، ارائه نوآوری در زمینه‌های گوناگون و نیز به‌کارگیری فناوری‌های نوین به‌ویژه در حوزه اطلاعات و ارتباطات شده است (تامسون رویترز، ۲۰۱۲).

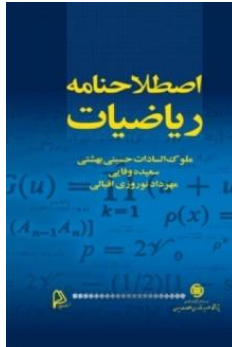
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران یکی از مؤسسه‌های پژوهشی شناخته‌شده کشور در حوزه‌های نظری و کاربردی اطلاعات است که در سازمان‌دهی و اشاعه دانش تولیدشده در کشور نقش دارد. در سال‌های اخیر، ساختار جدید و گروه‌های پژوهشی متعددی در پژوهشگاه ایجاد شده‌اند که به جنبه‌های مختلف علم اطلاعات می‌پردازند. با تشکیل گروه پژوهشی اطلاع‌سنجی در سال ۱۳۹۰، مطالعات علم‌سنجی به بخشی از برنامه‌های پژوهشگاه تبدیل شد و انجام تحقیقات پایه و

کاربرد در زمینه‌هایی مانند وب‌سنجی، علم‌سنجی و سنجش فناوری و نوآوری مورد توجه قرار گرفت.

در پژوهش یادشده سعی شد با پرهیز از روش‌های آزموده شده و متداول علم‌سنجی، با رویکردی نوین به توزیع علم در سطح ملی و چگونگی سنجش و مصورسازی آن پرداخته شود. کتاب حاضر ضمن تبیین مبانی نظری در خصوص ثروت علمی و توزیع علم، می‌کوشد به صورت گام‌به‌گام و در قالب بازنمایی پژوهش یادشده، رویکردی نوین در سنجش و نمایش توزیع جغرافیایی علم نشان دهد و از این جهت می‌تواند برای خوانندگان مختلف از جمله پژوهشگران، دانشجویان تحصیلات تکمیلی، کارشناسان علم اطلاعات و دیگر علوم وابسته، مفید باشد.

کتاب «اصطلاحنامه ریاضیات»

نویسندگان: ملوک السادات حسینی بهشتی، سعیده وفايي، مهرداد نورورزی اقبالی

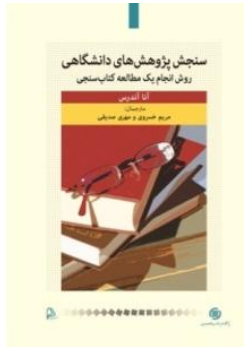
خلاصه کتاب: اصطلاحنامه به منظور ارائه ساختار نظام‌مند یک حوزه از دانش بشری و در اصل برای ذخیره و بازیابی مؤثر و مرتبط اطلاعات آن حوزه تهیه می‌گردد. کاربرد اصطلاحنامه در محیط وب نشان‌دهنده توان و پتانسیل بالای این ابزار در سازماندهی و بازیابی اطلاعات است. وارد کردن اصطلاحنامه در محیط الکترونیکی از هزینه کلان بازنگری جلوگیری می‌کند. اصطلاحنامه با کلمه انگلیسی Thesaurus شناخته می‌شود و در فارسی هم، گاه تزاروس نامیده می‌شود.

تدوین اصطلاحنامه مثل سایر فعالیت‌های انسانی نیازمند پیروی از یک دستورالعمل استاندارد است. پذیرفته‌شده‌ترین استانداردها برای تدوین اصطلاحنامه ایزو "۲۷۸۸" و استاندارد "انسی" برای اصطلاحنامه یک‌زبانه است. اصطلاحنامه ریاضی دو زبانه بوده و مطابق با استاندارد ایزو "۵۹۶۴" برنامه‌ریزی شده است.

کتاب «سنجش پژوهش‌های دانشگاهی: روش انجام یک مطالعه کتاب‌سنجی»

نویسنده: آنا آندرس

مترجمان: مریم خسروی و مهری صدیقی

خلاصه کتاب: در این کتاب نحوه سنجش چهار متغیر (نویسندگان، انتشارات، ارجاعات و منابع) که اساس این علم را تشکیل می‌دهند به تفصیل مورد توضیح و بررسی قرار گرفته است. ویژگی خاص این کتاب آن است که تلاش شده تا به منظور درک و تفهیم مطالب در هر قسمت مثالی بیاورد و به صورت گام‌به‌گام و مبسوط به آموزش مخاطبان در انجام پژوهش‌های مرتبط با کتاب‌سنجی بپردازد.

این کتاب می‌تواند به عنوان یکی از دروس دانشجویان تحصیلات تکمیلی در حوزه علم‌سنجی پیشنهاد شود. همچنین در رتبه‌بندی مجلات، انتشارات علمی، و نویسندگان و سنجش توانایی علمی آنها بسیار مفید خواهد بود.

کتاب « دور کاری در سازمان ها و مراکز اطلاع رسانی »

نویسندگان: اعظم نجفقلی نژاد ورجوی، علی صادق زاده وایقان و عظیمه نجفقلی نژاد ورجوی

خلاصه کتاب: ساختارهای سازمانی و شغلی در سال های اخیر دچار تغییرات بنیادینی شده اند. بسیاری از سازمان ها برای موفقیت در رقابت های اقتصادی جهانی باید چشم اندازهای آینده را ترسیم و مطابق با آن به فعالیت بپردازند. افزایش رقابت و نیاز به بقا در عرصه کنونی باعث تغییر در الگوهای کاری سازمان ها در جهت پاسخگویی به نیازهای متغیر کاربران شده است. به طور کلی، ماهیت تقاضاها از حیث سرعت، کیفیت، سودمندی و مانند آن دچار تغییر شده و سازمان ها جهت برآوردن این تقاضاها نیازمند تغییرات اساسی در نحوه سازمان دهی و ماهیت نیروی کار خود هستند. انواع فناوری های اطلاعاتی در این زمینه به کمک سازمان ها آمده اند تا الگوهای کاری انعطاف پذیر و مستقل از زمان و مکان پدیدار شوند.

کتاب حاضر کوشیده است تا دور کاری را از زوایای مختلف مورد بررسی و واکاوی قرار دهد. خواندن این کتاب برای دورکاران، سازمان های مترصد این شیوه کاری و دانشجویان علم اطلاعات و دانش شناسی پیشنهاد می شود.

کتاب «جهانی شدن و مدل توسعه نظام آموزش عالی در ایران با رویکرد فناوری اطلاعات و ارتباطات»

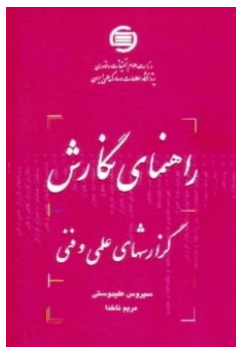
نویسندگان: محبوبه بیاتانی، حمیدرضا ریاحی و داود کریمزادگان مقدم

خلاصه کتاب: این کتاب با توجه به تأثیرات جهانی شدن و پیشرفت فناوری اطلاعات و ارتباطات بر روند توسعه نظام‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به بررسی جامع عوامل و موانع توسعه نظام آموزش عالی کشور از سطح حاکمیت تا سطح دانشگاه‌ها می‌پردازد و مدلی بومی را برای توسعه مطلوب نظام آموزش عالی در ایران با رویکرد فاوا ترسیم می‌نماید.

کتاب «راهنمای نگارش گزارشهای علمی و فنی - چاپ سوم»

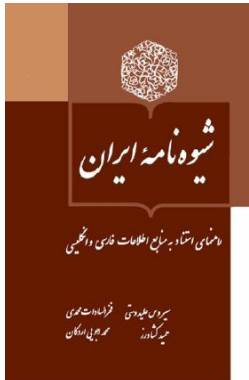
نویسندگان: سیروس علیدوستی، مریم ناخدا

خلاصه کتاب: گزارشهای علمی و فنی نتایج پژوهشهای بنیادی یا کاربردی را انتقال می دهند و از تصمیم گیریهای بعدی براساس آن نتایج پشتیبانی می کنند. هر گزارش، اطلاعات لازم را برای تفسیر، کاربرد و اشاعه نتایج یا فنون یک پژوهش داراست. هدف اصلی چنین گزارشهایی اشاعه نتایج فعالیتهای علمی و فنی و ارائه پیشنهادهایی عملی است. کتاب راهنمای نگارش گزارشهای علمی و فنی الگویی را برای نگارش و سازماندهی این گزارشها به زبان فارسی ارائه می کند. بخش مقدمه، کلیاتی را درباره گزارشهای مذکور در بر می گیرد. سپس عناصر پیشنهادی گزارشها توضیح داده می شوند. در پایان نیز پاره ای از ملاحظات مربوط به محتوای گزارشهای علمی و فنی ارائه می گردد.

نسخه الکترونیک کتاب «شیوه‌نامه ایران، راهنمای استناد به منابع اطلاعات فارسی و انگلیسی»

نویسندگان: سیروس علیدوستی، فخرالسادات محمدی، حمید کشاورز، محمد ابویی اردکان

خلاصه کتاب: پدیدآورنده هر اثر علمی، نوشتار خود را بر دو ستون استوار می‌دارد؛ یا بر پایه اندیشه‌ها و یافته‌های خود سخن می‌گوید یا از گفته‌ها و نوشته‌های دیگران بهره می‌برد. اخلاق علمی حکم می‌کند که استفاده از کلام و نوشتار دیگران با اشاره به منبع آن‌ها باشد تا خوانندگان بتوانند به سرعت و سهولت اصل منبع را بازشناسند و اگر احتیاج بود به آن مراجعه کنند. از همین رو وجود شیوه‌نامه‌ای جامع بر پایه روش‌های پذیرفته شده در مجامع علمی معتبر به عنوان راهنمای استناد به منابع فارسی و انگلیسی و قابل استفاده برای پدیدآورندگان فارسی‌زبان ضروری می‌نماید. کتاب شیوه‌نامه ایران به عنوان راهنمای استناد به منابع فارسی و انگلیسی به صورت نویسنده - تاریخ تلاش دارد که به این نیاز پاسخ گوید. این شیوه‌نامه علاوه بر معرفی نظام نویسنده - تاریخ، روش استناد به انواع منابع را در شکل‌های چاپی و الکترونیکی تشریح و برای آن‌ها مثال‌هایی ارائه می‌کند.

۲-۱- انتشار مقاله در مجلات معتبر ملی و بین‌المللی

- مقاله دکتر رامین گلشایی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده مدیریت دانش با عنوان «ارزیابی پیکره بنیاد مفروضات نظریه استعاره مفهومی: بررسی موردی استعاره «بحث به‌مثابه جنگ» در زبان فارسی در نشریه جستارهای زبانی.
- مقاله دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «IDL Framework to Integrate Disparate Digital Library Systems: a Case Study» در نشریه The Electronic Library.
- مقاله خانم مریم خسروی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «تحلیل لاگ پایگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران و رفتار جستجوی کاربران آن» در نشریه پردازش و مدیریت اطلاعات.
- مقاله دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «مطالعه تطبیقی نرم‌افزارهای دیجیتالی پایپروس و آذرخش از نظر بازیابی اطلاعات» در نشریه پردازش و مدیریت اطلاعات.
- مقاله دکتر گلناز وکیلی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده مدیریت فناوری اطلاعات با عنوان «ارزیابی کارایی مدل‌های رایانش ابری در ارائه سرویس‌های یادگیری الکترونیکی» در نشریه پردازش و مدیریت اطلاعات.
- مقاله دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت‌علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی مؤسسه‌های پژوهشی ایران براساس پروتکل دیجی‌کوال» در فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازمان‌دهی اطلاعات.

- مقاله دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «ارائه مدل مفهومی ارتقاء خدمات در گاه بیمارستان‌های خصوصی» در نشریه مدیریت سلامت.
- مقاله دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «مدیریت مکانی اموال و تجهیزات با استفاده از جی‌آی‌اس: مدل پیشنهادی برای کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران» در فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات.
- مقاله دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات و حمیدرضا خدمتگزار، دانشجوی دکترای رشته مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه با عنوان «نظام‌های شناسه‌گر دیجیتال: ارزیابی تطبیقی» در پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات.
- مقاله دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «مدل موضوعی برای پایان‌نامه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی» در فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات.
- مقاله دکتر سید مهدی سمائی، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت دانش با عنوان «اسم‌هایی که فراموش می‌شود» در نشریه نامه فرهنگستان.
- مقاله دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «The factors and criteria for prioritization of GIS utilization by libraries» در نشریه The Electronic Library.

- مقاله دکتر زهرا محمودزاده، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت دانش با عنوان «بررسی موردی کاهش آوایی در ارقام تلفنی فارسی» در فصلنامه علمی پژوهشی زبان پژوهی دانشگاه الزهرا.
- مقاله آقای بهروز رسولی، دانشجوی دکترای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه با عنوان «مطالعه کیفیت زندگی کاری کتابداران کتابخانه‌های عمومی شهر تهران» در فصلنامه تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی.
- مقاله آقای حمیدرضا خدمتگزار، دانشجوی دکترای رشته مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه با عنوان «Neural Network DEA for Measuring the Efficiency of Mutual Funds. Int. J. Applied Decision Sciences» در نشریه.
- مقاله آقای حمیدرضا خدمتگزار، دانشجوی دکترای رشته مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه با عنوان «A Systematic Review of Internet Banking Adoption» در نشریه Telematics and Informatics.
- مقاله آقای بهروز رسولی، دانشجوی دکترای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه با عنوان «نیازهای آموزشی کتابداران برای ارائه خدمت به کاربران با آسیب بینایی: دیدگاه کتابداران و استادان علم اطلاعات و دانش‌شناسی ایران» در فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازمان‌دهی اطلاعات.
- مقاله آقای مجید نبوی، دانشجوی دکترای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه با عنوان «بررسی استانداردهای به‌کار رفته در توصیف نسخ خطی در پایگاه‌های اطلاعاتی نسخ خطی اسلامی» در فصلنامه تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی.

- مقاله آقای بهروز رسولی، دانشجوی دکترای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه با عنوان « Digital Library Education in Iran: Perspectives of Library & Information Science Educators and Academic Librarians » در نشریه Malaysian Journal of Library & Information Science.
- مقاله آقای داور گیوکی، دانشجوی دکترای رشته مهندسی فناوری اطلاعات پژوهشگاه با عنوان « A new SIFT-based image descriptor applicable for content based image retrieval » در Journal of Computer and Communications.

۳-۱- ارائه مقاله در همایش های بین المللی

- پذیرش مقاله دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «The Mutual Role of Scientometrics and Foresight» برای ارائه شفاهی در دهمین کنفرانس سالانه بین المللی کولنت (شبکه تحقیقات میان رشته ای جهانی تحت عنوان همکاری در علم و فناوری).
- پذیرش مقاله دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم سنجی و تحلیل اطلاعات با عنوان «The Effect of Geographical Proximity on Organizational Knowledge Sharing» برای ارائه شفاهی در دهمین کنفرانس سالانه بین المللی کولنت (شبکه تحقیقات میان رشته ای جهانی تحت عنوان همکاری در علم و فناوری).
- پذیرش مقاله دکتر محمدمهدی جهانی یکتا، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات با عنوان «Analysis of the Success of Using Web ۲,۰ in Facilitating of Knowledge Transfer in Complex Organizations» برای ارائه در هشتادمین کنگره ایفلا.
- پذیرش مقاله دکتر آزاده محبی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات با عنوان «Hybrid Model for Weather Forecasting using Ensemble of Neural Network and Mutual Information» برای ارائه در IEEE International Geoscience and Remote Sensing Symposium.

- پذیرش مقاله دکتر ملوک السادات حسینی بهشتی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت دانش و آقای تقی رجبی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت دانش با عنوان «غنی سازی و پالایش روابط معنایی در هستان‌شناسی علوم پایه» برای ارائه در سومین همایش زبان‌شناسی رایانشی.
- پذیرش مقاله آقای مرتضی نبی میبدی، دانشجوی دکتری رشته مدیریت فناوری اطلاعات و آقای مجید نبوی، دانشجوی دکتری رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه با عنوان «مدیریت اطلاعات پژوهشی در سایت‌های شبکه اجتماعی پژوهشی» در کنفرانس ملی سیستم‌های اطلاعاتی.

۱-۴- طرح‌های پژوهشی

همه ساله پژوهشگران و استادان داخل و خارج از پژوهشگاه در قالب فرم پیشنهاد طرح، عناوین پیشنهادی خود را به شورای پژوهش پژوهشگاه ارائه می‌دهند و شورا نیز با توجه به کیفیت پروپوزال‌ها و میزان انطباق با مأموریت‌ها، اساسنامه و برنامه استراتژیک پژوهشگاه نسبت به تصویب یا رد آن‌ها اقدام می‌کند. پس از تصویب، پژوهشگر نسبت به انجام طرح مطابق با زمان‌بندی گفته شده مبادرت می‌ورزد.

در ادامه وضعیت پژوهشگاه از جهت طرح‌های پژوهشی در سال ۱۳۹۳ آورده شده است:

طرح‌های پژوهشی خاتمه یافته در سال ۱۳۹۳:

- «بررسی یکپارچه‌سازی معنایی اطلاعات در کتابخانه‌های دیجیتال و ارائه الگوی پیشنهادی برای کتابخانه‌های دیجیتال ایران» توسط دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات
خلاصه طرح: نتایج پژوهش نشان داد که کتابخانه‌های دیجیتالی مورد بررسی از استانداردهای فراداده متنوعی استفاده می‌نمایند. همچنین خروجی‌های فراداده استاندارد مورد استفاده نیز دارای تنوع دسترسی به آن‌ها هستند. علاوه بر این مدل ارائه داده‌ها نیز در برخی موارد مدل برداشت اطلاعات و در برخی موارد دیگر مدل جستجوی هم‌زمان می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. به لحاظ تکمیل فیلدهای محتوایی نیز نتایج این پژوهش نشان داد که وضعیت این فیلدها در حال حاضر مطلوب نیست و پاسخگوی نیازهای آتی جهت برقراری روابط معنایی نیست و باید بیشتر به این موارد فکر شود. درنهایت با توجه به قابلیت‌ها، امکانات و وضعیت موجود مدل ترکیبی یکپارچه‌سازی معنایی در این پژوهش برای یکپارچه‌سازی معنایی کتابخانه‌های دیجیتالی مورد بررسی پیشنهاد شد.
- «به‌کارگیری فنون و ابزارهای شبیه‌سازی در عملیات رایانشی بزرگ‌مقیاس» توسط دکتر گلناز و کیلی، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت فناوری اطلاعات
خلاصه طرح: با توجه به گسترش روزافزون بسترهای رایانشی بزرگ‌مقیاس، در آینده‌ای نزدیک بسیاری از خدمات رایانشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، مانند «ارائه طرح‌ها و پایان‌نامه‌های الکترونیکی»، «آموزش و یادگیری الکترونیکی» و «انجام محاسبات علمی و پربازده»، تنها با ارائه بر فراز چنین بستری می‌توانند پاسخ‌گوی نیازمندی‌های روزافزون کاربران خود با کیفیت مطلوب باشند. با در نظر گرفتن این نیازمندی، در این طرح

پژوهشی به چگونگی به کارگیری فنون و ابزارهای شبیه سازی در عملیات رایانشی بزرگ مقیاس، به عنوان نخستین گام برای دستیابی به این هدف نهایی که تحقق پیاده سازی انواع خدمات رایانشی پژوهشگاه بر اساس فناوری های رایانشی بزرگ مقیاس است پرداخته شده است. به این منظور پس از بررسی فنون و ابزارهای شبیه سازی بزرگ مقیاس، به دسته بندی کلی انواع این فنون و ابزارها پرداخته شده است. در ادامه گزارش این طرح، پس از شناسایی انواع نیازمندی های مختلف برای استفاده از فنون و ابزارهای هر دسته، با تمرکز بر روی حوزه آموزش و یادگیری الکترونیکی، به چگونگی به کارگیری این فنون و ابزارها در برخی سناریوهای متداول در این حوزه پرداخته شده است.

- «تدوین پیشنهاد طرح کلان رصد شاخص ها و اولویت های علم و فناوری در ایران»

خلاصه طرح: با توجه به هدف پژوهشگاه که در اساسنامه آن آمده است، «انجام فعالیت تحقیقاتی در زمینه اطلاع رسانی و گردآوری و اشاعه اطلاعات مدارک علمی به منظور رفع نیازهای اطلاعاتی در این زمینه و تلاش برای ایجاد شبکه اطلاعات کشور» و همچنین سؤالات پیشروی نظام پژوهش و فناوری کشور، پیشنهاد طرح کلان رصد شاخص ها و اولویت های علم و فناوری کشور جهت بهینه سازی امکان استفاده از آن توسط سیاست گذاران، تحلیلگران، مدیران و جامعه علمی کشور، پشتیبانی از نظام اطلاع رسانی، به روزرسانی و پایش علم و فناوری کشور و فراهم سازی بسترهای اجرای کامل نقشه جامع علمی کشور و توسعه آتی در حوزه علم و فناوری تدوین شده است. این طرح با جمع و یکپارچه سازی توانمندی ها و پیشنهادهای موجود در رابطه با رصد، مطالعه انتظارات و نیازمندی های این حوزه تدوین شده است. هدف از انجام این پژوهش کاربردی، رصد وضعیت شاخص ها و اولویت های علم و فناوری تعیین شده در نقشه جامع علمی کشور در چارچوب سامانه ملی «سمات» و به صورت یکپارچه با سایر داده های نظام علم و فناوری کشور است.

- «الگوی بازطراحی، ارتقا و استانداردسازی پایگاه وب پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران» توسط مهندس محمد ربیعی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.

خلاصه طرح: طرح پژوهشی حاضر به دنبال تدوین مستند برنامه‌ریزی بازتوسعه پایگاه وب پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات است. در این پژوهش تلاش شده با اتخاذ رویکردی نوآورانه و آینده‌نگارانه، هم ابعاد مختلف طراحی وب بر اساس ویژگی‌های پژوهشگاه در نظر گرفته شود و هم روندی برای بازطراحی‌ها و ارتقاهاى دائمى آتی پژوهشگاه تعریف شود. در طرح از تلفیق دو روش کمی و کیفی برای بررسی موضوع مطالعه بهره گرفته‌ایم. رویکرد تلفیقی به این دلیل اتخاذ شده که همه جنبه‌های موضوع مورد بررسی علمی قرار گیرد. روش‌های میدانی و کتابخانه‌ای برای گردآوری اطلاعات در طرح به کار رفته و متناسب با روش‌های انتخاب‌شده، در هر مرحله از تحقیق، تکنیک‌ها و ابزارهای گردآوری خاص آن مرحله انتخاب شده است. در این پژوهش آسیب‌شناسی وضع موجود پایگاه وب پژوهشگاه، پیچیدگی‌ها، موانع و مسائل خاصی که باید در طراحی پایگاه وب پژوهشگاه دیده شود، واکاوی شده است. به کمک مخاطب‌سنجی و نیازسنجی در این طرح پژوهشی نیازهای جدید پژوهشگاه با رویکردی آینده‌نگارانه پیش‌بینی شده است. یکی از دستاوردهای این طرح ارائه مجموعه‌ای از معیارها و شاخص‌ها و معیارهای استانداردسازی پایگاه وب پژوهشگاه است. پیشنهاد ابزارها، قابلیت‌ها و ماژول‌های پایگاه وب در این پژوهش می‌تواند بررسی نرم‌افزارهای موجود یا بررسی پیشنهادیه‌های متخصصان نرم‌افزار در مورد طراحی پایگاه وب را آسان کند. همچنین در طرح حاضر مبحثی به سیاست‌گذاری در مورد نحوه مدیریت پایگاه وب پژوهشگاه و خط‌مشی‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی برای تحقق سیاست‌های کلان این حوزه اختصاص

یافته است. یافته‌های این طرح می‌تواند در طراحی و توسعه سامانه‌های اطلاعاتی و نرم‌افزارهای وب‌محور پژوهشگاه نیز به عنوان یک الگوی راهبردی مورد استفاده قرار گیرد.

- «رویکردی پیکره‌ای و ساخت بنیاد به طبقه‌بندی معانی واژگانی در زبان فارسی» توسط دکتر رامین گلشایی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت دانش.

خلاصه طرح: در این پژوهش با استفاده از رویکرد پیکره‌بنیاد، به بررسی افعال مرکب فارسی با جزء فعلی «خوردن» پرداخته شده است. در فعل مرکب، جزء فعلی نظیر «خوردن» که به آن فعل سبک نیز می‌گویند با عناصر غیرفعلی متعددی نظیر «ضربه»، «غذا»، «زمین» و غیره هم‌نشین می‌شود و این هم‌نشینی در افعال مرکب مختلف سبب می‌شود که فعل سبک «خوردن» معانی مختلفی در کنار اجزاء غیرفعلی داشته باشد. آنچه مدنظر این پژوهش بوده، استفاده از روشی داده‌بنیاد برای طبقه‌بندی معانی مختلف فعل سبک «خوردن» بوده است. برای انجام پژوهش، در پیکره‌ای ۵۰ میلیون کلمه‌ای که به صورت تصادفی از پیکره هم‌شهری نمونه‌گیری شده است مورد استفاده قرار گرفت. با استفاده از نرم‌افزار تحلیل پیکره‌ای AntConc عناصر غیرفعلی فعل سبک «شدن» استخراج شد. سپس ۳۵ فعل به ترتیب بسامد پیکره انتخاب و برای هر فعل ۲۰ نمونه کاربردی از پیکره استخراج و با استفاده از روش تحلیل نمای رفتاری، مشخصه‌های ساختارهای نحوی و معنایی آن برجسته‌دهی شد. سپس جدول نمای رفتاری افعال با استفاده از تحلیل خوشه‌ای سلسه‌مراتبی در نرم‌افزار R تجزیه و تحلیل شد. خوشه‌های معنایی به دست آمده از تحلیل خوشه‌ای نشان می‌دهد که معانی بر اساس بافت کاربردی افعال به خوشه‌های متمایز تقسیم می‌شوند و افعال مرکبی که اجزاء غیرفعلی آنها به لحاظ حوزه معنایی مشترک هستند، در خوشه‌های مشابه و نزدیک به هم جای می‌گیرند.

- «بررسی میزان مطالعه و استفاده از نشریات علمی توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی و استخراج رفتار مطالعاتی آن» توسط مریم خسروی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.

خلاصه طرح: با توجه به لزوم رصد رفتار اطلاعاتی جامعه علمی کشور، که مطالعه و استفاده از نشریات بخشی از آن است، به عنوان یکی از وظایف پژوهشگاه به خصوص در بخش مربوط به علوم اطلاعات این چنین پژوهش‌هایی می‌تواند نقش بازوی پژوهشی خدماتی را داشته باشد. این پژوهشی پیمایشی و با ابزار پرسشنامه و با هدف بررسی میزان مطالعه و استفاده از نشریات علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی انجام می‌شود. جامعه آماری این تحقیق اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری هستند که با روش نمونه‌گیری تصادفی و هدفمند و با استفاده از فهرست رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های وزارت علوم انجام می‌شود. انتخاب رشته‌های تحصیلی نیز بر اساس بیشترین میزان تولید علم ایرانیان در سه رشته از حوزه‌های آموزشی در سال ۲۰۱۲ و در سایت اسکوپوس (در سایت Scimago.com) صورت می‌گیرد. پرسشنامه توسط محقق بر اساس تحقیقات قبلی و نیز با استفاده از نظر متخصصان تهیه خواهد شد. پرسشنامه مبتنی بر وب خواهد بود و به آدرس ایمیل اعضای هیأت علمی شخص ارسال می‌شود. نتایج حاصله با استفاده از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

طرح‌های پژوهشی جاری در سال ۱۳۹۳:

- «امانت الکترونیکی محتوا در کتابخانه‌های دیجیتالی از دیدگاه ناشران الکترونیک ایران» توسط دکتر مهدی علیپورحافظی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- «تدوین الگوی مفهومی سامانه ملی مکانی آمایش منابع اطلاعات علمی و پژوهشی کشور» توسط دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- «غنی‌سازی روابط معنایی هستی‌شناسی مفهومی» توسط دکتر ملوک السادات حسینی بهشتی، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت دانش.
- «نشانه‌شناسی اعتماد در فضای سایبر؛ مورد مطالعه: سایت‌های پر بازدید (علمی-پژوهشی، خبری و اقتصادی) فارسی‌زبان» توسط دکتر محمود بابائی، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت فناوری اطلاعات.
- «تدوین راهکارهای بهبود سواد اطلاعاتی مبتنی بر مبانی سواد دیداری در ایران» توسط دکتر فریرز درودی، عضو هیئت علمی پژوهشکده علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- «بررسی روند پژوهش در زمینه عوامل مؤثر بر پذیرش و کاربرد فناوری اطلاعات در ایران» توسط دکتر سیروس علیدوستی، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت فناوری اطلاعات.
- «طراحی ساختار درختی و تدوین اصطلاح‌نامه شیمی از واژگان مصوب فرهنگستان» توسط تقی رجبی، عضو هیئت علمی پژوهشکده مدیریت دانش.

- «تعیین قاعده وابسته‌های پسین گروه اسمی (تمهیدات زبانی برای پردازش زبان)» توسط دکتر سید مهدی سمائی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت دانش.
- «ترسیم و تحلیل نقشه علمی محققان ایرانی در منتخبی از حوزه‌های مرتبط با علوم و فناوری اطلاعات با استفاده از شاخص‌های علم‌سنجی و تحلیل شبکه اجتماعی» توسط مهری صدیقی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات پژوهشگاه.
- «طراحی الگوریتم‌های کلاس‌بندی برای بهبود نتایج جستجو در نرم‌افزار گنج» توسط دکتر محمد مهدی جهانی‌یکتا، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- «تدوین نقشه راه فناوری اطلاعات پژوهشگاه با تمرکز بر پیشرفت‌های نوین در حوزه تجزیه و تحلیل اطلاعات» توسط دکتر آزاده محبی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- «نشر و بازنشر الکترونیکی کتاب‌های منتشرشده از سوی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران از سال ۱۳۴۷ لغایت ۱۳۹۲»، توسط دکتر محمود بابائی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- «طراحی نظامی برای ارزیابی و تحلیل داده‌های علم و فناوری کشور» توسط دانشگاه تربیت مدرس.
- «بررسی و تدوین دانش ایران در جهان در سال ۲۰۱۳» توسط دکتر حسین غریبی.
- «طراحی، ساخت و پیاده‌سازی سامانه عرضه و تقاضای پژوهش» توسط مهندس محمد ربیعی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- «طراحی و ساخت پایگاه وب (پژوهش کار)» توسط دکتر مریم نظری.

۱-۵- راهنمایی و مشاوره

هرساله توسط استادان پژوهشگاه راهنمایی یا مشاوره رساله‌ها و پایان‌نامه‌های حوزه علوم و فناوری اطلاعات صورت می‌گیرد که از آن جمله موارد زیر قابل ذکر است:

- راهنمایی پایان‌نامه: «بررسی تطبیقی حق تکثیر در نظام حقوقی ایران و فرانسه»، دانشگاه بین‌المللی خلیج فارس توسط دکتر قاسم خادم رضوی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی رساله: «رسانه و نظم و امنیت با تأکید بر پیشگیری از جرم»، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی توسط دکتر علی اصغر محکی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «بررسی مقایسه‌ای فرهنگ سازمانی موجود و مطلوب در صدا و سیما دو استان یزد و کرمانشاه»، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی توسط دکتر علی اصغر محکی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «جایگاه مالکیت فکری در حقوق ایران و بین‌الملل»، دانشگاه بین‌المللی خلیج فارس، توسط دکتر قاسم خادم رضوی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی رساله: «بررسی عوامل کلیدی مؤثر بر موفقیت کتابخانه‌های دیجیتال در ایران»، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، توسط دکتر سیروس علیدوستی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.

- راهنمایی رساله: «بررسی و ساخت مدل عوامل کلیدی مؤثر بر موفقیت پایگاه‌های شبکه اجتماعی حرفه‌ای - تخصصی در ایران (مورد مطالعه: انجمن)» توسط دکتر سیروس علیدوستی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی رساله: «بررسی هم‌راستایی استراتژی‌ها و مدل‌های کسب و کار یادگیری الکترونیکی در ایران» توسط دکتر سیروس علیدوستی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- مشاوره پایان‌نامه: «مبانی مسئولیت مدنی و شیوه‌های جبران خسارت ناشی از نقض مالکیت فکری»، دانشگاه بین‌المللی خلیج فارس، توسط دکتر قاسم خادم رضوی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «آسیب‌شناسی فرهنگ مطالعه در جامعه ورزشی ایران»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات کرمان، توسط دکتر فریبرز درودی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «بررسی عناصر اثربخش و بازدارنده در پذیرش و بهره‌گیری از فناوری‌های اطلاعاتی در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات کرمان، توسط دکتر فریبرز درودی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «مهارت‌های کلامی در کلاس درس»، دانشگاه پیام نور، توسط دکتر سید مهدی سمائی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.

- راهنمایی پایان‌نامه: «بررسی رابطه بین هویت جنسیتی و عضویت در شبکه‌های اجتماعی»، دانشگاه آزاد اسلامی، توسط دکتر محمود بابائی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «ترسیم نقشه علمی مطالعات کتابخانه‌های دیجیتال بین آثار علمی منتشر شده در ایران از آغاز تا پایان سال ۱۳۹۱» توسط دکتر مهدی علیپورحافظی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «طراحی مفهومی خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات در کتابخانه پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرنداک)» توسط دکتر مهدی علیپورحافظی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم‌سنجی و تحلیل اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «تحلیل عملکرد مغز در تعیین شباهت‌ها و تفاوت‌های اطلاعات دریافتی»، دانشگاه صنعتی شریف، توسط دکتر محمدمهدی جهانی‌یکتا، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «طراحی اصولی موتور جستجوی شناختی اطلاعات»، دانشگاه صنعتی شریف، توسط دکتر محمدمهدی جهانی‌یکتا، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.
- راهنمایی پایان‌نامه: «طراحی مدل کسب و کار دستاوردهای پژوهشی در موسسات پژوهشی»، دانشگاه تهران، توسط دکتر حمید کاظمی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.

- مشاوره پایان نامه: «بررسی وضعیت اسناد آرشیوی مکتوب موجود در مخزن آرشیو سازمان اسناد و کتابخانه ملی منطقه جنوب شرق کشور، کرمان، از نظر منشأ، موضوع و قدمت تاریخی»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات کرمان، توسط دکتر فریبرز درودی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم سنجی و تحلیل اطلاعات.
- مشاوره پایان نامه: «طراحی، نقشه نگاری و اجرای مقدماتی الگوی مسیریابی کاربران در فضای کتابخانه با استفاده از جی آی اس (مطالعه موردی مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی)»، دانشگاه علامه طباطبائی، توسط دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علم سنجی و تحلیل اطلاعات.
- مشاوره پایان نامه: «ارائه راه حل جدید برای مسئله فروشنده دوره گرد چندهدفه دوره ای با پنجره زمانی فازی» دانشگاه علوم اقتصادی، توسط دکتر آزاده محبی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه مدیریت فناوری اطلاعات.

۱-۶- نشریات

چاپ شماره ۲ و ۳ و ۴ از دوره ۲۹ و شماره ۱ و ۲ از دوره ۳۰ «پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات»

پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات گزارش پژوهش‌های اصیل، پیشرفت‌های جاری و موضوع‌های روز را در حوزه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی، اطلاع‌سنجی، مدیریت اطلاعات، مدیریت دانش، اصطلاح‌شناسی، جامعه اطلاعاتی، تعامل انسان و اطلاعات، زبان‌شناسی رایانه‌ای و سایر زمینه‌های مرتبط در عرصه علم اطلاعات منتشر می‌سازد که

تاکنون در هیچ نشریه داخلی و خارجی منتشر نشده و در دست داوری و انتشار نیز نباشد.

مخاطبان پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات را استادان دانشگاه و دانشجویان رشته‌های مرتبط و پژوهشگران و کارگزاران حوزه‌های مرتبط تشکیل می‌دهند. این نشریه در حال حاضر در پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی LISA و SCOPUS و ISC نمایه می‌شود.

عناوین برخی از مقالات ارائه شده در این شماره‌ها:

- فرا تحلیل: رویکردی به تلفیق و ارزشیابی پژوهش‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛

- بررسی ادراک دانشجویان از خدمات الکترونیکی کتابخانه‌های دانشگاهی: «پژوهشی بر مبنای نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده آجزن»؛
- بررسی تراکم و اندازه شبکه اجتماعی موجود در شبکه هم‌نویسندگی مجلات علم اطلاعات؛
- بررسی میزان رعایت عناصر مدل رفتار اطلاع‌یابی الیس در نرم‌افزارهای کتابخانه‌های دیجیتال ایران؛
- مطالعه تطبیقی نرم‌افزارهای دیجیتالی پایپروس و آذرخش از منظر بازیابی اطلاعات؛
- رصد روندهای علمی: روش‌ها و معیارهای علم‌سنجی و تغییر نقش کنابداران؛
- بهینه‌سازی انتخاب و توالی محتوای شخصی‌سازی شده در سامانه‌های آموزشی تطبیق‌پذیر؛
- بررسی ارزش منابع دانش بر اساس عامل اهمیت (نگاه به گذشته و نگاه به آینده): مطالعه موردی پروانه‌های ثبت اختراع؛
- مقایسه استفاده و تحلیل هزینه - اثربخشی کتاب‌های چاپی و الکترونیکی انگلیسی دانشگاه تهران؛
- تحلیل و مقایسه میزان استفاده اعضاء هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده علوم دانشگاه شیراز از مجلات الکترونیکی؛
- تحلیل وضعیت اصطلاح‌نامه‌های اصفاء، جامعه‌شناسی و یونسکو از نظر ساختار شکلی، روابط معنایی، نحوه ارائه و سیستم مدیریت؛
- شناسایی و اعتبارسنجی شاخص‌های ارزیابی بهره‌وری پژوهشی پژوهشگران ایران؛

- واکاوی زمینه‌های عملکرد علمی و حرفه‌ای، حضور اعضای هیئت علمی علم اطلاعات و دانش‌شناسی ایران و آثار آن‌ها در گوگل، گوگل پژوهشگر و نمایه استنادی علوم ایران؛
- شناسایی و بررسی رابطه عوامل و ابعاد تأثیرگذار بر امنیت نظام‌های اطلاعاتی گسترش یافته با روش معماری خدمت گرا؛
- بررسی کاربرد روش تحلیل هم‌رخدادی واژگان در ترسیم ساختار حوزه‌های علمی (مطالعه موردی: حوزه اطلاع‌سنجی)؛
- نظام‌های شناسه‌گر دیجیتال: ارزیابی تطبیقی؛
- واکاوی ابعاد برنامه راهبردی برای توسعه پژوهش در سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی.

انتشار شماره ۱۳ از دوره ۲۹ و شماره ۱ و ۲ و ۳ از دوره های ۳۰، ۳۱ و ۳۲ و شماره

۱ از دوره ۳۳ ماهنامه الکترونیکی «ارتباط علمی»

<http://www.rayasamin.ir/ejournal?IssueId=433>

ماهنامه ارتباط علمی، نشریه ای الکترونیکی و دارای مجوز نشر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است که توسط انجمن علمی مدیریت اطلاعات ایران و با همکاری پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران منتشر می شود. این ماهنامه گزارش های مربوط به پژوهش ها به ویژه پژوهش های دانشجویان و پدیدآوران جوان، پیشرفت های جاری کشور، نوشته های مروری و ترویجی، نقد و معرفی کتاب، نقد و معرفی طرح های پژوهشی، نقد و معرفی محصولات و همچنین ترجمه مقاله های علمی روز را در حوزه های مدیریت اطلاعات، مدیریت دانش، فناوری اطلاعات، مدیریت فناوری اطلاعات، مهندسی فناوری اطلاعات، مدیریت اطلاعات بهداشتی و درمانی، روانشناسی، مدیریت رسانه، ارتباطات، مدیریت، کتابداری و اطلاع رسانی، علوم کامپیوتر، مهندسی کامپیوتر و جامعه شناسی را منتشر می سازد.

عناوین برخی از مقالات ارائه شده در این شماره ها:

- مفهوم ربط در نظام های ذخیره و بازیابی اطلاعات؛
- لیسیم: مدلی برای خودارزیابی کتابخانه های عمومی؛
- ارزیابی سطح سواد اطلاعاتی دانشجویان عضو کتابخانه عمومی شهید صالحی بابلسر بر اساس مدل شش مهارت بزرگ آیزنبرگ - برکوویتز؛

- فرآیند شماره‌سازی و رده‌بندی اسناد و مدارک فنی موجود در صنعت پتروشیمی (با تأکید بر مرکز اسناد فنی پتروشیمی ایلام)؛
- مصورسازی اطلاعات گامی در جهت بهبود بازیابی موتورهای جستجو؛
- بهره‌گیری از داده‌کاوی جهت شناسایی رقبا و نحوه به‌کارگیری آن؛
- تحلیل استنادی نامه تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی از سال ۱۳۸۷ تا شش‌ماهه اول ۱۳۹۲ با رویکرد کتاب‌سنجی؛
- تعیین میزان هوش فرهنگی و عملکرد شغلی کارکنان کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران و بررسی تأثیر عوامل جمعیت‌شناختی بر آن‌ها؛
- مروری بر رابطه علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛
- آسیب‌شناسی پژوهش در حوزه علوم اجتماعی با تأکید بر علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛
- بررسی عوامل تأثیرگذار در تجارت الکترونیک در شرکت‌های کوچک و متوسط؛
- تأملی دوباره در مفهوم اطلاعات و دانش: با تأکید بر حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛
- تعامل کاربران با پایگاه اطلاعاتی ایرانداک.

انتشار نسخه الکترونیکی سخن‌نمای پژوهشگاه

یکی از راهکارهای موجود برای آشنا کردن هرچه بیشتر پژوهشگران با مفاهیم و موضوع‌های روز، فراهم آوردن امکان برقراری ارتباط رودررو و حضوری میان پژوهشگران است. برای این منظور، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران تلاش کرده است تا از طریق برگزاری سخنرانی‌ها و نشست‌های علمی، امکان تعامل بیشتر پژوهشگران و صاحب‌نظران حوزه‌های علمی مرتبط با علوم و فناوری اطلاعات و علاقه‌مندان را فراهم کند تا در مسیر ایفای یکی از نقش‌های خود، به‌عنوان کانون تفکر ملی در حوزه علوم و فناوری اطلاعات گام بردارد.

انتشار خلاصه مباحث مطرح‌شده در مجموعه‌های حاضر نیز تلاشی برای بهره‌مند ساختن آن دسته از علاقه‌مندانی است که به هر دلیل امکان بهره‌برداری از هر دو شکل حضوری و شبکه‌ای سخنرانی‌ها را نداشته‌اند. در این مجموعه، سیاق هر سخن به گونه‌ای است که در کنار معرفی مختصر

سخنران، اهداف و مباحث اصلی مطرح‌شده به‌صورت خلاصه در هر سخن آمده است.

سخن‌نمای پژوهشگاه (۱۳۸۹) و (۹۱-۱۳۹۰) که مربوط به گزارش سخنرانی‌های علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در سال‌های مذکور است، در دو نسخه مجزا تدوین و بر روی پایگاه وب پژوهشگاه قرار گرفته است.

۱-۷- میزگردها و نشست‌ها

برگزاری دومین میزگرد تخصصی با عنوان «آثار و پیامدهای سرقت علمی و راه‌های جلوگیری از آن: پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها» در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۷

این نشست با حضور و سخنرانی دکتر سیروس علیدوستی، رئیس پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، دکتر فربرز درودی، سرپرست مرکز اطلاعات و مدارک علمی پژوهشگاه، سید ابراهیم عمرانی، دبیر و نایب‌رئیس شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین منابع علمی، دکتر صفر بیگ‌زاده، وکیل دادگستری و کارشناس رسمی چاپ و نشر و امیرحسین رجب‌زاده برگزار شد.

خلاصه مباحث مطرح‌شده:

درباره تأثیر سرقت علمی بر نظام آموزش عالی باید ابتدا نقش نظام آموزش عالی در سرقت علمی بررسی شود. پدیده تجاری‌سازی آموزش عالی، همچنان مشکل اساسی در نظام آموزش عالی است چراکه تعداد زیاد جذب دانشجو، تناسبی با تعداد استادان ندارد. استاد راهنما نقش اساسی در کاهش سرقت علمی در پایان‌نامه‌ها را دارد و اگر استاد راهنما نظارت دقیقی بر دانشجو داشته باشد، هیچ‌گاه سرقت علمی رخ نمی‌دهد. بیشتر معیارهای ارزیابی آثار علمی به موارد حاشیه‌ای نظیر متن و ظاهر آن توجه دارد و از توجه عمیق به سایر ابعاد یک اثر غفلت می‌شود. در بیشتر مواقع، حتی هدف دانشجو برای نگارش یک اثر، بررسی نمی‌شود.

اعتبار مدارک دانشگاهی در صورت افزایش سرقت علمی، کاهش می‌یابد و این در حالی است که در کشور، مدارک دانشگاهی ارزش استخدامی زیادی دارد. بسیاری از افراد در سازمان‌های دولتی استخدام می‌شوند و به این ترتیب خدشه بر اعتبار نظام آموزش عالی کشور، بسیار هزینه‌بر خواهد بود. سرقت علمی در نظام آموزش عالی تأثیر دارد چراکه با رواج آن، افراد به ارتکاب آن ترغیب می‌شوند زیرا می‌بینند با صرف انرژی و زمان کمتر می‌توانند مدرک دانشگاهی خود را کسب

کنند. حذف داوران خارجی از سیستم ارزیابی به دلایل کمبود بودجه سازمان‌ها، سبب افزایش سرقت علمی شده است؛ همچنین بحث دسترسی به اطلاعات و منابع اطلاعاتی نیز مانع دیگری برای نظارت و ارزیابی است.

درباره سرقت علمی، مشکل نه در قانون بلکه در اجرای آن است که در این زمینه مشکلات زیادی در کشور وجود دارد. در صورت اجرای قوانین، افزایش تعداد دانشجویان هم می‌تواند در میزان بروز سرقت علمی بی‌تأثیر باشد، چنانچه در سایر کشورها نیز باوجود تعداد زیادی از دانشجویان، میزان ارتکاب به سرقت علمی بسیار کمتر از برخی کشورهای دیگر است.

برگزاری سومین میزگرد تخصصی با عنوان بررسی آثار و پیامدهای سرقت علمی و راه‌های جلوگیری از آن: پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۱

سومین میزگرد تخصصی با عنوان بررسی آثار و پیامدهای سرقت علمی در پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها: مقابله نرم‌افزاری با سرقت علمی در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در تاریخ اول تیرماه ۱۳۹۳ با مشارکت جناب آقایان دکتر مهدی بهنیاfer، مهندس امیر پارسی و مهندس عمار جلالی منش برگزار شد.

خلاصه مباحث مطرح‌شده:

نرم‌افزارهای کنترل سرقت علمی، نرم‌افزارهای پشتیبان ارجاع، آموزش و روش‌های ارجاع و نقل‌قول، پیگرد قانونی، ایجاد محیط مشارکت به‌جای تنبیه از استراتژی‌های کاهش سرقت علمی هستند.

سرقت علمی به دو دسته سرقت علمی عمدی (خواسته) و سرقت علمی غیرعمدی (ناخواسته) تقسیم می‌شود. بسیاری از پژوهشگران به دلیل اطلاع نداشتن از الگوها، روش‌ها و ابزارهای ارجاع، ناخواسته سارق علمی می‌شوند. فرآیند ارجاع در صورتی که به‌وسیله سیستم‌های نرم‌افزاری پشتیبانی نگردد بسیار وقت‌گیر خواهد بود. تبعیت نکردن از شیوه‌های استاندارد ارجاع در مستندات علمی مانند پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها، عدم امکان استخراج ارجاعات به شکل ماشینی، ذخیره شدن اطلاعات کتابشناختی در قالب‌های استاندارد و قابل اشاعه به‌وسیله ناشران و وبسایت‌های نمایه‌ساز مقالات و مستندات علمی، عدم پشتیبانی نرم‌افزارها از شیوه‌های استنادی زبان فارسی از مشکلات ارجاع در این زبان است. استانداردهای اطلاعات کتابشناختی شامل؛ شیوه‌نامه ارجاع، استانداردهای نرم‌افزاری بر اساس شیوه‌نامه، تبعیت دانشگاه‌ها و ناشران و وبسایت‌های نمایه‌سازی از این استانداردها می‌شود.

نرم افزارهای مدیریت ارجاع، پشتیبانی از استانداردهای اطلاعات کتابشناختی، پشتیبانی از شیوه های مختلف ارجاع در مجلات، پشتیبانی از نرم افزارهای واژه پرداز، امکانات مدیریت ارجاع و مستندات، امکانات جستجو در سایت های ناشران و نمایه سازان را فراهم می آورند. تسهیل شدن فرآیند ارجاع، پیشگیری از سرقت علمی است.

برگزاری نخستین هم‌اندیشی تخصصی «تجاری‌سازی دانش و دستاوردهای پژوهشی:**چالش‌ها و راه‌حل‌ها» در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۴**

نخستین هم‌اندیشی تخصصی «تجاری‌سازی دانش و دستاوردهای پژوهشی: چالش‌ها و راه‌حل‌ها» ۴ تیرماه ۱۳۹۳ در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران برگزار شد. در این نشست که با حضور مدیران، اعضای هیئت علمی و دانشجویان پژوهشگاه برگزار شد، دکتر حمید کاظمی، فرهاد شیرانی و فاطمه محمودیان مدیر دفتر تجاری‌سازی به ایراد سخنرانی پرداختند.

خلاصه مباحث مطرح شده:

دکتر حمید کاظمی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه در ارتباط با ضرورت تجاری‌سازی گفت: تجاری‌سازی یکی از حلقه‌های اصلی فرایند نوآوری است و نوآوری باعث می‌شود سازمان‌ها به رقابت بپردازند و منافع بیشتری را کسب کنند.

وی تأکید کرد: در سازمان‌های تحقیقاتی موفق، تحقیقات، بدون تجاری‌سازی یک دستاورد، معنایی ندارد؛ بنابراین می‌بایست تلاش نمود که تحقیق فقط برای بایگانی در سازمان‌ها انجام نشود بلکه تحقیقات باید به سمت حل مشکلات جامعه سوق داده شوند.

دکتر کاظمی تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان را یکی از راه‌حل‌های تجاری‌سازی در سازمان‌ها عنوان کرد و گفت: تجاری‌سازی موفق نیازمند یک گروه و یک طرح کسب‌وکار خوب است.

در ادامه فرهاد شیرانی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه، ضمن بیان عوامل پیش برنده تجاری‌سازی همچون حمایت مدیران ارشد و در دسترس بودن تجهیزات و امکانات برای توسعه فناوری و عوامل بازدارنده تجاری‌سازی همچون کمبود منابع مالی و نبود قوانین شفاف برای تسهیم منافع حاصل از تجاری‌سازی، درون و بیرون از پژوهشگاه، به پتانسیل‌های موجود در پژوهشگاه‌ها اشاره کردند و به اعضای هیئت علمی پژوهشگاه‌ها توصیه کرد با توجه به فرصت‌های قانونی موجود برای تأسیس شرکت دانش‌بنیان توسط اعضای هیئت علمی، این اعضا در زمینه تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی فعالیت بیشتری نمایند. وی یکی از عوامل اصلی شکست فرایند تجاری‌سازی در بخش دولتی را نبود فرهنگ کار تیمی بین اعضای سازمان‌های دولتی دانست.

سپس فاطمه محمودیان، مدیر تجاری‌سازی پژوهشگاه، گزارش مختصری از وضعیت فعلی تجاری‌سازی در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران ارائه نمود و اعلام کرد: در حال حاضر با استفاده از پتانسیل‌های موجود، دو گروه همکاری با دفتر تجاری‌سازی در زمینه اصطلاح‌نامه‌ها و نرم‌افزار رایاسمین سازمان‌دهی شده‌اند.

وی افزود: تفاهم‌نامه‌هایی در زمینه فعالیت‌های پژوهشگاه با تعدادی از پژوهشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی منعقد شده و برای تسهیل امر تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی و تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان توسط پژوهشگاه نیز، با هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مکاتباتی انجام شده است.

برگزاری نخستین میزگرد تخصصی «پردازش زبان طبیعی و علوم شناختی» در تاریخ**۱۳۹۳/۷/۲۲**

نخستین میزگرد تخصصی زبان‌شناسی و علوم شناختی، روز سه‌شنبه ۲۲ مهر ۱۳۹۳ در تالار سخن پژوهشگاه برگزار شد. در این میزگرد، خانم دکتر شهین نعمت‌زاده، عضو هیئت‌علمی دانشگاه الزهرا (س)؛ آقای دکتر کامبیز بدیع، عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات؛ آقای دکتر مسعود قیومی، دکترای کامپیوتر با گرایش زبان‌شناسی رایانه‌ای، خانم دکتر ملوک‌السادات حسینی بهشتی و آقای دکتر مهدی سمایی از اعضای هیئت‌علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران شرکت داشتند.

خلاصهٔ مباحث مطرح‌شده:

دکتر شهین نعمت‌زاده، به جایگاه زبان‌شناسی در علوم شناختی و دو جریان حاکم بر علم اشاره کرد و گفت: این دو جریان عبارت‌اند از تخصصی شدن علم و پیدایش میان رشته‌ای‌ها؛ که اولی به گسترش عمودی علم و دومی به گسترش افقی علم منجر می‌شود. از دیدگاه «الن»، رشته‌هایی که به مطالعه زبان می‌پردازند عبارت‌اند از: زبان‌شناسی، روان‌شناسی زبان، فلسفه و زبان‌شناسی رایانشی.

در ادامه میزگرد، دکتر کامبیز بدیع سخنرانی خود را با موضوع «نقش شاکله‌های مفهومی در تفسیر و خلق ایده/ اثر هنری» ارائه نمود و گفت: پردازش اطلاعات معانی از حوزه رایانشی، موضوع‌های مختلفی از جمله بازیابی اطلاعات واقعیات، پاسخ‌دهی به پرسش، استخراج واقعیات و شکل‌یابی احساس و خلق اثر هنری را در برمی‌گیرد. اندر یافت (ادراک) کلی در قبال طبقات مربوط به مفاهیم مستتر در یک متن، آشکارسازی جریان پیوستگی میان شقوق معانی در یک متن، تعمیم واقعیات به دست‌آمده از آشکارسازی فوق، تطابق میان موجودیت‌های مفهومی و ادغام موجودیت‌های مفهومی باهدف وصول ساختاری پیچیده برخی از سازوکارهای پایه‌ای در پردازش اطلاعات معانی هستند.

پس از آن دکتر ملوک‌السادات بهشتی، فعالیت‌های ایراندک در زمینه ایجاد هستان‌شناسی بر مبنای اصطلاح‌نامه و فرایند توسعه آن را شرح داد. اشاره به مراحل طراحی هستی‌شناسی بر اساس

متدولوژی «مت‌آنتولوژی»، ساخت واژه‌نامه مجموعه اصطلاحات، یکسان‌سازی مفاهیم (طرح همسان‌ساز)، ساخت رده‌بندی مفاهیم، تعریف روابط مفاهیم و فرهنگ‌نامه مفاهیم از دیگر بخش‌های سخنان وی بود. ایشان در ادامه به طرح‌های ایرانداک در زمینه گام‌های اجرایی غنی‌سازی هستان‌شناسی اشاره کرد و در ضمن آن نمونه‌هایی از روابط بین مفاهیم مانند روابط سلسله مراتبی و روابط جزء-کل را توضیح داد.

آقای دکتر قیومی فرمودند: از ترکیب زبان‌شناسی، علوم رایانه و روانشناسی حوزه‌ای به نام روان‌زبان‌شناسی رایانشی (Psycholinguistics Computational) پدید آمده است. حوزه پردازش زبان طبیعی را در این زمینه‌ها غلط‌یاب املایی و دستوری، دسته‌بندی متون، ترجمه ماشینی، سیستم پرسش و پاسخ، سیستم‌های گفتگو، بازشناسی گفتار، چکیده‌نویسی، بازیابی، استخراج اطلاعات، تحلیل احساسات و بازنوشتی دستخط کاربردی دانست.

دکتر سمایی، سخنران دیگر میزگرد نیز به برخی دیگر از مسائل پردازش زبان اشاره و در حوزه زبان‌شناسی و دستور زبان سخنان خود را ارائه کرد. هم‌چنین، ایشان به اهمیت ارتباط حوزه‌های مرتبط با پردازش زبان اشاره کرد و گفت: در پژوهشگاه فعالیت‌های متمرکزی را در زمینه زبان‌شناسی انجام داده‌ایم که از آن جمله می‌توان به «واژه شکن فارسی» و «عدد شکن» اشاره کرد.

برگزاری دومین میزگرد تخصصی «زبان‌شناسی رایانشی و علوم شناختی» در تاریخ**۱۳۹۳/۹/۲۶**

دومین میزگرد تخصصی زبان‌شناسی رایانشی و علوم شناختی، در روز چهارشنبه ۲۶ آذر ۱۳۹۳ در تالار سخن پژوهشگاه برگزار شد. در این میزگرد، آقای دکتر محمود بی‌جن خان عضو هیئت علمی دانشگاه تهران؛ آقای دکتر رامین گلشائی، آقای تقی رجبی و خانم دکتر بهشتی از اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران شرکت داشتند.

خلاصه مباحث مطرح شده:

در ابتدا، خانم دکتر بهشتی رئیس میزگرد، درباره مفهوم زبان‌شناسی رایانشی و علوم شناختی و اهمیت آن توضیح دادند.

نخستین سخنران، آقای دکتر محمود بی‌جن خان، درباره فناوری‌های زبان و گفتار مطالب خود را ارائه کرد. ایشان ابتدا به تعریف برخی مفاهیم پرداختند، مفهوم فناوری عبارت است از نظریه و روش‌های به کارگیری علوم برای برآورده کردن نیازهای فنی جامعه، مفهوم زبان یعنی توانایی شناختی انسان برای ایجاد ارتباط و مفهوم فناوری زبان دلالت بر نظریه و روش‌های به کارگیری علوم زبانی در محیط رایانشی برای برآورده کردن نیازهای فنی جامعه دارد. مهارت‌های زبان به دو بخش تقسیم می‌شوند، مهارت‌های عمومی که نیاز به یادگیری ندارند (مانند گفتن و شنیدن) و مهارت‌های تخصصی که نیاز به یادگیری دارند (مانند نوشتن و خواندن). سپس ایشان مبانی نظری فناوری زبان را با استفاده از نمودار جریانی نظام ارتباطی کلود شانون ارائه نمودند. در یک نظام ارتباطی مانند زبان نقش‌های متفاوتی وجود دارد مانند منبع، مبدل، فرستنده، کانال، گیرنده و مقصد، فرض مهم در نظام ارتباطی این است که پیام تولیدشده در منبع، به‌طور کامل توسط مقصد دریافت گردد.

دومین سخنران، آقای دکتر رامین گلشائی سخنرانی خود را با موضوع زبان‌شناسی پیکره‌ای شناختی ارائه کردند. قسمت محوری ارائه دکتر گلشائی درباره روش‌شناسی بود که داده‌ها باید تجربی و یا بر اساس شم زبانی باشد، در زبان‌شناسی زایشی با فرض اینکه اهل زبان بهترین مرجع برای

تعیین دستوری/نادستوری بودن جملات زبان هستند، قضاوت اهل زبان مبنای نظریه‌پردازی و مطالعات زبانی در نظر گرفته می‌شود.

آقای تقی رجبی، در سخنرانی خود با عنوان «کاربردهای اصطلاح‌نامه در آموزش و تحلیل اطلاعات»، نتایج دو پژوهش مستقل انجام‌شده در سال‌های اخیر در پژوهشگاه را با تعریفی از اصطلاح‌نامه شروع کردند. همچنین ایشان در مورد کاربرد اصطلاح‌نامه در تحلیل اطلاعات بیان فرمودند که پایان‌نامه‌های شیمی (علوم پایه) کشور (۱۳۷۷ تا ۱۳۸۸) با استفاده از اصطلاح‌نامه شیمی مورد تحلیل قرار گرفت. فرضیه این است که می‌توان به کمک اصطلاح‌نامه به اطلاعات تحلیلی دست یافت. مراحل اصلی پروژه شامل طراحی الگوی تحلیل اطلاعات (نقشه علم شیمی)، استخراج و دسته‌بندی پایان‌نامه‌ها، مقایسه اطلاعات پایان‌نامه‌ها با نقشه علم و به دست آوردن نقشه علمی پایان‌نامه‌های شیمی است.

نتیجه‌گیری نهایی اینکه می‌توان با برنامه‌نویسی و مدل‌سازی از اصطلاح‌نامه‌ها در کنار سایر فن‌های علم‌سنجی، نه فقط در جستجو و بازیابی اطلاعات بلکه در تجزیه و تحلیل اطلاعات علمی و تدوین نقشه راه تحقیق استفاده کرد.

برگزاری اولین نشست نقد کتاب «سنجش و مصورسازی پراکندگی جغرافیایی ثروت

علمی» در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۲۳

اولین نشست نقد کتاب «سنجش و مصورسازی پراکندگی جغرافیایی ثروت علمی» در روز یکشنبه ۲۳ آذر ۱۳۹۳، با حضور دکتر سعید اسدی، عضو هیئت علمی دانشگاه شاهد و نویسنده کتاب، دکتر فریرز درودی و دکتر رویا پورنقی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، دکتر محمود بابایی، معاون پژوهش پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و دیگر استادان در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرنداک) برگزار شد.

در ابتدای این نشست، دکتر سعید اسدی، نویسنده کتاب، مفاهیم مطرح شده در کتاب از جمله ثروت علمی، سنجش علم و فناوری، تولید و مصرف علم در استان های ایران و تحلیل مکانی و مصورسازی توزیع ثروت علمی را شرح داد.

پس از آن دکتر فریرز درودی، رئیس مرکز اطلاعات و مدارک علمی و عضو هیئت علمی پژوهشگاه روش مند بودن متن مبتنی بر طرح پژوهشی، بیان مناسب مفهوم ثروت علمی و ابعاد آن، توضیح منطقی و مطلوب علم سنجی از نظر پیشینه، اهداف و کاربردهای آن، پرهیز از توضیحات اضافی، نگارش سلیس و قابل درک کتاب، بهره گیری مناسب از نمودارها و جدول ها و نتیجه گیری آخر هر فصل را به عنوان نقاط قوت کتاب عنوان کرد.

وی هم چنین، گسترش کلیدواژه ها، استفاده از منابع جدیدتر، گسترش واژه نامه و ایجاد نمایه برای کتاب را به عنوان پیشنهاد خود را برای بهبود مطرح نمود.

پس از آن دکتر رویا پورنقی استادیار پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران با اشاره به اینکه در این زمینه کتاب دیگری در کشور منتشر نشده گفت: از نقاط قوت این کتاب اینست که در عنوان و موضوع کتاب نوآوری صورت گرفته و همچنین فهرست منابع در داخل متن آمده و هر فصل شامل مقدمه و خلاصه است.

وی در انتقاد از کتاب گفت: محتوای برخی فصول با عنوان آن همخوانی ندارد و برخی اشکالات نگارشی نیز در آن وجود دارد.

برگزاری دومین نشست نقد کتاب «ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش» در**تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵**

جلسه نقد کتاب «ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش»، نوشته دکتر ملوک السادات حسینی بهشتی، در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، با حضور دکتر فریبرز خسروی و دکتر سید مهدی طاهری و جمعی از متخصصان علم اطلاعات و دانش‌شناسی، در ۱۵ بهمن ۱۳۹۳ برگزار شد.

دکتر خسروی در ابتدای نشست، اظهار داشت: بخت با من یار بود که از ابتدای تدوین اصطلاحنامه‌ها، ناظر آن بوده و شاهد تلاش‌های همکاران در این حوزه بوده‌ام؛ البته، به نظر من، در سازمان‌های دولتی، اگر عشق و علاقه و انگیزه به کار وجود نداشته باشد، هیچ طرح جدیدی، شکل نمی‌گیرد و درجایی که کار مطلوب و جالبی، حاصل شده و مطمئناً حاصل دلسوزی و درایت افرادی بوده که در رأس کار قرار داشته‌اند؛ به این خاطر که نوشتن در حوزه اصطلاحنامه نویسی، یک کار فردی نیست و تلاش جمعی است. خوشبختانه نتیجه کاری که حاصل شده، نتیجه مطلوب و اثربخشی است.

وی افزود: قطعاً انتشار این نوع کتابها که در جامعه ما در حوزه آنها، کم کار شده، شهامت خاصی می‌خواهد. چون در زمینه ادبیات هستی‌نگاری ضعیف هستیم. کتاب ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش، کتاب خوبی است. به هر حال، هیچ اثری بی نقص نیست و قطعاً ایراداتی بر این کتاب نیز وارد است، اما اینکه ایرادات و نقدها، مورد توجه قرار گرفته و در جهت ارائه کار بهتر، مورد استفاده قرار گیرند، اهمیت دارد و نقدهای ما نیز در جهت ارائه آثار تخصصی با عیار بالاتر، ارائه می‌شوند. از جمله ایراداتی که بر کتاب وارد است اینکه در مجموعه کتاب، باید ساختار منسجمی میان مطالب، وجود داشته باشد، که در این کتاب، رعایت نشده و از سوی دیگر، در کتاب، اصطلاحات زبان‌شناسی استفاده شده و الفاظی به کار رفته که زبان‌شناسان، فقط قادر به درک مفهوم آن هستند و اگر یکی از مخاطبان کتاب، از حوزه کتابداری باشد، قادر به درک ادبیات به کار رفته در بخش‌هایی از کتاب، نخواهد بود.

در ادامه، دکتر خسروی، سؤالانی را از دکتر حسینی بهشتی، در خصوص بخش‌های مختلف کتاب ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش، مطرح کرد و دکتر حسینی بهشتی، به آنها پاسخ گفت.

سپس دکتر سید مهدی طاهری، نیز نظرات خود را بر کتاب ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش، ارائه کرد و گفت: در ایران، در حوزه ادبیات سیستم‌های معنایی، خیلی کم، کار شده و در این زمینه، منابع کمی در دست داریم. بنابراین بهترین اثری که در این زمینه ارائه شده، کتاب دکتر حسینی بهشتی است که کتاب بسیار ارزشمندی است. مباحث کتاب، بسیار تخصصی است و خواننده برای مطالعه آن، نیازمند دانش و درک وسیع است. از نظر تاپیی و صفحه‌آرایی، کتاب قابل قبولی است، اما یکی از ایرادات آن اینکه کتاب، در زمینه ویراستاری، ضعیف بوده و نیازمند ویراستاری جدیدی است.

دکتر طاهری اضافه کرد: مسأله دیگر اینکه ارتباط منطقی میان مطالب کتاب، برقرار نشده و شاید دلیل آن، جمع‌آوری مطالب از منابع مختلف است؛ به هر حال، انسجامی که انتظار می‌رود؛ میان مطالب ارائه شده وجود داشته باشد، برآورده نشده و مفاهیمی که مد نظر کتاب بوده، به درستی به خواننده منتقل نمی‌شود. از سوی دیگر، بهتر بود عنوان مهندسی دانش در عنوان کتاب، تغییر یابد، چون با مطالب ارائه شده در کتاب که در حوزه هستی‌شناسی است، هماهنگی ندارد. به نظر من گنجاندن واژه‌نامه فارسی به انگلیسی در پایان این کتاب، ضرورت داشت و نکته آخر، اینکه جای خالی نظر نویسنده به عنوان استاد و متخصص در حوزه رشته، در کتاب ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش، احساس می‌شود. سپس دکتر ملوک السادات حسینی بهشتی، نویسنده کتاب «ساختواژه اصطلاح‌شناسی و مهندسی دانش» از استادانی که کتاب را به دقت، مطالعه کرده و به نقد آن پرداختند، تشکر کرد و در پاسخ به نقدهای وارده بر مطالب کتاب، اظهار داشت: در واقع، هدف از نوشتن این کتاب، ارائه کتابی به صورت میان رشته‌ای، برای سه گروه از مخاطبان، یعنی زبان‌شناسان، علوم اطلاعات و مهندسی اطلاعات بود. البته ویراستاری، اصلاحات و بازنگری کلی بر کتاب لازم است، برخی مباحث از جمله واژه‌نامه فارسی به انگلیسی نیز باید به کتاب افزوده شود.

گفتنی است، در پایان جلسه نقد کتاب، از سوی دکتر محمود بابایی، معاون پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، به دکتر حسینی بهشتی، نویسنده کتاب «ساختواژه اصطلاح شناسی و مهندسی دانش»، دکتر خسروی و دکتر طاهری، نقادان کتاب، جوایزی به رسم یادبود اهداء شد.

برگزاری ۹ نشست تخصصی و کارگاه آموزشی در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

- ۱- نشست تخصصی «داده‌های بزرگ و داده‌های پیوندی» ارائه شده توسط دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه و سید ابراهیم عمرانی، دبیر و نایب رئیس شورای سیاست‌گذاری و تأمین منابع علمی کشور؛
- ۲- نشست تخصصی «RDA و بازیابی معنایی ارائه‌شده» توسط سید ابراهیم عمرانی، دبیر و نایب رئیس شورای سیاست‌گذاری؛
- ۳- کارگاه آموزشی «مجموعه‌سازی در محیط دیجیتال» برگزار شده توسط سید ابراهیم عمرانی، دبیر و نایب رئیس شورای سیاست‌گذاری؛
- ۴- نشست تخصصی «چالش‌های پژوهش و همکاری پژوهشی در علوم انسانی و اجتماعی کشور» ارائه شده توسط دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه؛
- ۵- نشست تخصصی «کاربرد توابع تحلیلی سامانه‌های اطلاعات مکانی (GIS) در بهینه‌سازی خدمات کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» ارائه شده توسط دکتر رویا پورنقی و مهری صدیقی، از اعضای هیئت علمی پژوهشگاه؛
- ۶- نشست تخصصی «کتابخانه‌های تخصصی و نقش آن‌ها در ترویج علم» ارائه شده توسط سید ابراهیم عمرانی، دبیر و نایب رئیس شورای سیاست‌گذاری؛
- ۷- نشست تخصصی «نقش مستندسازی اطلاعات در تولید فراداده‌های کتابخانه‌های دیجیتال» ارائه شده توسط دکتر علیپور حافظی، زهرا دهسرای و سید ابراهیم عمرانی؛
- ۸- نشست تخصصی «توسعه کتابخانه‌های دیجیتال: راهبردها و چالش‌ها» ارائه شده توسط دکتر مهدی علیپور حافظی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه؛

۹- نشست تخصصی «کامیابی و ناکامی‌های شبکه‌های اجتماعی علمی در ایران» ارائه شده توسط مرتضی نبی میبیدی، دانشجوی دکترای رشته مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه.

برگزاری ۲ سخنرانی علمی

- ۱- سخنرانی علمی «کتابخانه دیجیتال و کشورهای در حال توسعه: فرصت‌ها و چالش‌ها» توسط حمیدرضا مختاری اسکی، دانشجوی دکترای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه.
- ۲- سخنرانی علمی «نظام‌های شناساگر دیجیتالی: ارزیابی تطبیقی» توسط حمیدرضا خدمتگزار، دانشجوی دکترای مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه.
- ۳- سخنرانی علمی «رأس هرم: مروری بر اجزای کلیدی مدل‌های کسب و کار» توسط بهروز رسولی، دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه.
- ۴- سخنرانی علمی «مدل داده‌ای سریف» توسط مجید نبوی، دانشجوی علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه.
- ۵- سخنرانی علمی «نگاهی به دنیای بات‌نت‌ها، خصوصیات، آثار و روش‌های مقابله» توسط مهندس نوید باباخانی، دانشجوی دکترای رشته مهندسی فناوری اطلاعات پژوهشگاه.
- ۶- سخنرانی علمی «مدل‌های کسب و کار پایگاه‌های شبکه اجتماعی» توسط مهندس مرتضی نبی‌میبی، دانشجوی دکترای رشته مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه.
- ۷- سخنرانی علمی «بهبود نتایج جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی با پیش‌بینی پذیری رفتار اطلاع‌یابی کاربران» توسط فتانه وهابی، دانشجوی علم اطلاعات و دانش‌شناسی پژوهشگاه.

۸-۱- هیئت اجرایی جذب

هیئت اجرایی جذب اعضای هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران بر اساس مصوبه هیئت عالی جذب از آبان ماه ۱۳۸۷ به منظور انتخاب اعضای هیئت علمی اصلح از بین متقاضیان جذب و همچنین تبدیل وضعیت استخدامی و ایجاد وحدت رویه در امور استخدام اعضای هیئت علمی تشکیل شده است و فعالیت خود را زیر نظر هیئت مرکزی جذب اعضای هیئت علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انجام می‌دهد.

انجام امور اجرایی این هیئت مانند پیگیری‌های مربوط به فراخوان عمومی استخدام، راتبه تحصیلی و طرح سربازی که هر ساله در اردیبهشت ماه (برای جذب راتبه) و در شهریور و بهمن ماه (برای جذب پیمانی) انجام می‌شود و نیز تشکیل پرونده برای متقاضیان جذب، پاسخ‌گویی به متقاضیان و ... توسط دبیرخانه هیئت اجرایی جذب پژوهشگاه انجام می‌شود.

اقدامات انجام شده در سال ۱۳۹۳:

موضوع فعالیت	تعداد پرونده
استخدام (جذب پیمانی و پیمانی مشروط)	۳
انتقال به پژوهشگاه	۰
طرح سربازی	۱
جذب راتبه	۲
تبدیل وضعیت از پیمانی به رسمی آزمایشی	۲
جلسات برگزار شده	تعداد جلسات
جلسات هیئت اجرایی جذب	۷
جلسات کارگروه بررسی صلاحیت عمومی	۶
جلسات کارگروه بررسی صلاحیت علمی	۱۲
مکاتبات انجام شده	تعداد مکاتبات
نامه‌های صادره	۱۲۰
نامه‌های وارده	۷۵
پرونده‌های در دست اقدام	تعداد پرونده‌ها
پرونده‌های در دست اقدام جذب پیمانی	۱۴
پرونده‌های در دست اقدام جذب راتبه	۳۳
پرونده‌های تبدیل وضعیت	۶

۹-۱- برگزاری ۱۱ برنامه در هفته پژوهش ۱۳۹۳

برنامه‌های هفته پژوهش توسط ستاد هفته پژوهش در معاونت پژوهش پژوهشگاه برنامه‌ریزی و اجرا گردید. این برنامه‌ها از روز یکشنبه ۲۳ آذر شروع و تا روز چهارشنبه ۲۶ آذرماه ادامه داشت و در هر دو نوبت صبح و بعدازظهر برنامه‌ای پیش‌بینی شده بود. در کل تعداد ۱۱ برنامه در هفته پژوهش انجام گرفت که در مجموع نزدیک به ۳۰۰ نفر در این برنامه‌ها شرکت نمودند.

عناوین برنامه‌ها به شرح زیر است:

۱. برگزاری دوره آموزشی «پروپوزال نویسی ویژه دانشجویان علوم انسانی»؛
۲. نقد و بررسی کتاب «سنجش و مصورسازی پراکندگی جغرافیایی ثروت علمی»؛
۳. ارائه نتایج طرح پژوهشی خاتمه یافته «کاربرد سواد دیداری در بهره‌گیری از سواد اطلاعاتی» دکتر فریبرز درودی؛
۴. ارائه نتایج طرح پژوهشی خاتمه یافته «خدمات نوین سلامت در پرتو پردازش اطلاعات» مهندس عمار جلالی منش؛
۵. ارائه نتایج طرح پژوهشی خاتمه یافته «طراحی و پیاده‌سازی هستی‌شناسی علوم پایه» دکتر ملوک‌السادات حسینی بهشتی؛
۶. برگزاری دوره آموزشی «طراحی و اجرای پژوهش مولد و ماندگار»؛
۷. معرفی و رونمایی کیان (کانون درستی و اخلاق پژوهش ایران)؛
۸. مراسم بزرگداشت هفته پژوهش:
 - تقدیر از پژوهشگر برتر در سطح استادان، کارکنان و دانشجویان پژوهشگاه؛
 - تقدیر از مدرس برتر دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت؛
 - تقدیر از خبرنگاران فعال.
۹. رونمایی از آرشیو کتابخانه با دو هزار و ۵۰۰ مدرک علمی؛

۱۰. رونمایی از آرشیو میزگردها و سخنرانی‌ها به صورت وی‌بی؛

۱۱. برگزاری دومین میزگرد تخصصی «زبان‌شناسی رایانشی و علوم شناختی».

فصل دوم

توسعه منابع انسانی

توسعه منابع انسانی از طریق آموزش در زمینه علوم و فناوری اطلاعات

پژوهشگاه دارای منابعی پربار از جمله دانش ژرفی است که در پی ده‌ها سال کار در زمینه علوم و فناوری اطلاعات، مدیریت اطلاعات و اطلاع‌رسانی پدید آمده است. انتقال این دانش با کاربرد منابع دیگر پژوهشگاه مانند استادان توانا، منابع اطلاعات علمی و فناوری و مأموریت‌های پژوهشی و اطلاع‌رسانی می‌تواند به گسترش علوم و فناوری اطلاعات، مدیریت اطلاعات و اطلاع‌رسانی در میان منابع انسانی شاغل در این زمینه، کاربران اطلاعات علمی و فناوری و علاقه‌مندان به این رشته‌های علمی بیانجامد. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از: ۱- نیازمندی؛ ۲- بهره‌وری.

در حوزه توسعه منابع انسانی، پژوهشگاه خدمات آموزشی متنوعی را در زمینه علوم و فناوری اطلاعات ارائه می‌دهد.

۱-۲- برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت

- برگزاری ۸۲ دوره آموزشی کوتاه‌مدت برای ۱۲۶۸ نفر متقاضی در حوزه‌های ساماندهی و نشر اطلاعات، فناوری اطلاعات، فنی و مهندسی، پژوهش و تحقیق، مهارت آموزشی و مدیریت و برنامه‌ریزی.
- برگزاری کارگاه آموزشی «آشنایی با انواع اینفوگرافیک و نقش تأثیرگذار آن در مدیریت اطلاعات» در دومین همایش ملی مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور.
- برگزاری دوره آموزشی شش روزه «آشنایی با زبان انگلیسی برای اهداف دانشگاهی» «مقدماتی» EAP برای نخستین بار در کشور.

- برگزاری دوره آموزشی «تحلیل شبکه‌های اجتماعی و نرم‌افزارهای آن» برای نخستین بار.
- برگزاری دوره آموزشی «طراحی و اجرای پژوهش مولد و ماندگار: مبانی، اصول و آموزه‌های عملی» برای نخستین بار.
- برگزاری دوره آموزشی «پروپوزال نویسی و پایان‌نامه نویسی برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد دانشکده حقوق».
- برگزاری دوره آموزشی «اسلوب ویراستاری کتاب، مقاله و پایان‌نامه» برای مرکز مطالعات و تحقیقات نظری پدافند هوایی (آجا).

۲-۲- دوره تحصیلات تکمیلی

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران با کسب مجوز از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی از سال ۱۳۹۰، موفق به پذیرش دانشجوی دکترای پژوهش محور در سه رشته، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مدیریت فناوری اطلاعات و مهندسی فناوری اطلاعات شده است. هم‌اکنون پژوهشگاه دارای ۱۶ دانشجوی دکترا است. اهم اقدامات انجام گرفته این بخش در سال ۱۳۹۳ عبارت است از:

- پذیرش دو دانشجوی دکترا در پژوهشگاه در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی و رشته مدیریت فناوری اطلاعات.
- برگزاری اولین اردوی دانشجویان دکترای پژوهشگاه به مدت چهار روز به مقصد استان کردستان.

- تصویب کلیات پیشنهادیه رساله دکترا با عنوان «بهبود نتایج جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی با پیش‌بینی پذیری رفتار اطلاعاتی کاربران».
- تصویب کلیات پیشنهادیه رساله دکترا با عنوان «بررسی و ساخت مدل هم‌راستایی استراتژی آموزش الکترونیک و مدل کسب‌وکار».
- سایر امور مربوط به تحصیلات تکمیلی مانند تدوین تقویم آموزشی، برگزاری جلسات گزارش پیشرفت دانشجویان، ارزیابی جامع، انتخاب واحد، برگزاری امتحانات، زمان‌بندی کلاس‌ها و ...

فصل سوم

مدیریت اطلاعات علمی و فناوریانه

مدیریت اطلاعات علمی و فناوریانه

مدیریت اطلاعات علمی و فناوریانه از دیگر مأموریت‌های بنیادین پژوهشگاه و از پایه‌های برنامه استراتژیک است. کارایی و اثربخشی مدیریت این اطلاعات در پژوهشگاه برای پیشبرد نظام علم و فناوری و نظام ملی نوآوری کشور بایسته است. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از: ۱- گسترش پوشش؛ ۲- پیشبرد سطح مدیریت اطلاعات به تحلیل؛ ۳- تولید اطلاعات استراتژیک؛ ۴- استانداردسازی.

از کارهای برجسته در این حوزه، می‌توان به بهبود پایگاه‌های اطلاعاتی، تشکیل کارگروه‌ها و راه‌اندازی آرشیو پژوهشگاه اشاره کرد.

۳-۱- سامانه مدیریت یکپارچه نشریات (رایاسمین)

www.rayasamin.ir

این نرم‌افزار یک ابزار قوی و جامع برای مدیریت انتشار، بایگانی مقاله‌ها و فرآیند داوری نشریات علمی است. امکان ارسال مقاله‌ها توسط نویسندگان، مدیریت مقاله‌ها، تعیین داوران و فرآیند داوری، ایجاد فرم‌های داوری، رهگیری وضعیت مقاله، تعامل میان داوران و نویسندگان، مدیریت انتشار شماره‌های جدید و بایگانی مقالات است.

سامانه رایاسمین هم‌اکنون در حال سرویس‌دهی به چهار نشریه است و تعداد کل کاربران برای این نشریه‌های فعال ۱۹۴۳ کاربر و تعداد مقالات آن‌ها ۲۴۲۴ عدد است.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پروژه ملی علوم و فناوری اطلاعات ایران

سیستم مدیریت نشریات الکترونیکی

صفحه اول
تماس با ما
مهرقی
راهنمای سامانه رایانسخه

■

ایستادگی علمی

لیست نشریات :

- 1- ادبیات عرفانی
- 2- ارتباط علمی
- 3- اقتصاد کشاورزی

ب

- 1- برداش و مدیریت اطلاعات
- 2- پژوهش حسابداری
- 3- پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (فوک رایانسخه)

ت

- 1- تاریخ اسلام و ایران
- 2- تحقیقات علوم قرآن و حدیث
- 3- تدریس پژوهی

ج

- 1- جلوه شعر

ر

- 1- رفتار سازمانی در آموزش و پرورش

ر

■

اجزای :

■ امکان تخصص نقش

■ سامانه مدیریت نشریات رایانسخه

■ دارای نشر

■ کاربران :

۳-۲- پایگاه‌های اطلاعاتی

پایگاه‌های اطلاعات علمی پژوهشگاه، با بیش از ۶۵۰ هزار رکورد اطلاعاتی، روزانه ۲۲ هزار نفر بازدیدکننده دارد و بر اساس گزارش شورای عالی اطلاع‌رسانی از لحاظ حجم محتوا، مقام اول را در میان سایت‌های دولتی داراست. عنوان مهم‌ترین پایگاه‌های پژوهشگاه:

پایان‌نامه‌های ایران- کارشناسی ارشد و دکترا، ۲۹۵ هزار

و ۵۸۱ رکورد.

پایان‌نامه‌های فارغ‌التحصیلان ایرانی خارج از کشور، ۱۴

هزار و ۷۳۹ رکورد.

طرح‌های پژوهشی کشور، ۷۰ هزار و ۳۷۰ رکورد.

مقالات علمی و فنی نشریات ادواری فارسی، ۱۳۰ هزار

و ۸۳۹ رکورد.

گزارش‌های دولتی ایران، ۲۵ هزار و ۳۷۵ رکورد.

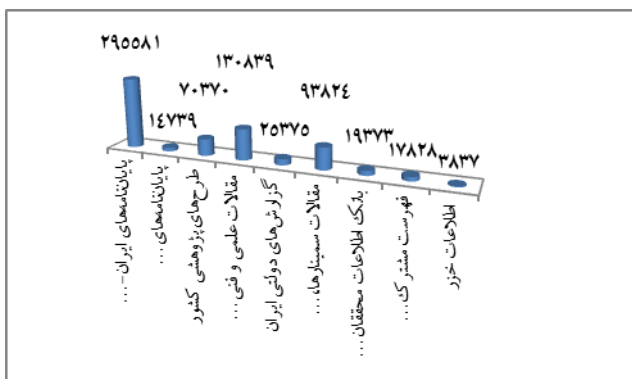
مقالات سمینارها، کنگره‌ها و سمپوزیوم‌های علمی و فرهنگی ایران، ۹۳ هزار و ۸۲۴ رکورد.

بانک اطلاعات محققان و متخصصان کشور، ۱۹ هزار و ۳۷۳ رکورد.

فهرست مشترک نشریات ادواری لاتین کتابخانه‌های کشور، ۱۷ هزار و ۸۲۸ رکورد.

اطلاعات خزر، ۳ هزار و ۸۳۷ رکورد.

گزارش آماری وضعیت پایگاه‌های اطلاعاتی در سال ۱۳۹۳

- پایگاه ثبت اطلاعات پایان‌نامه و پیشنهادیه تحصیلات تکمیلی thesis.irandoc.ac.ir

پایگاه	ثبت	تأیید
پایان‌نامه	۵۴۴۰۷	۴۲۰۲۳
پروپوزال	۶۱۵۳۷	۱۵۹۸۲
پژوهانه	۴۶۴۷	۵۰۷
کاربران سایت	۱۶۲۵۳۶	۱۴۰۶۰۶

- گزارش پایگاه ثبت داخلی اطلاعات پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی (پایگاه دیتا ادیت)

نوع فعالیت	تعداد رکورد
ورود اطلاعات	۴۴۹۶۴
نمایه‌سازی	۴۰۹۲۶
ویراستاری	۱۸۱۸۸

- گزارش نرم افزار کنترل فایل های پایان نامه

نوع فعالیت	تعداد رکورد
کنترل فایل	۳۹۳۳۸
کنترل مجدد	۶۰۲۱

- گزارش ورود نسخه چاپی پایان نامه

نوع فعالیت	تعداد پایان نامه
نسخه های چاپی دریافتی پایان نامه فارسی	۳۸۵۸۴
نسخه های چاپی دریافتی پایان نامه لاتین	۳۹۶۰

- گزارش اسکن منابع چاپی

نوع منبع	تعداد عنوان/جلد	تعداد صفحات
پایان نامه فارسی یک رو	۵۴۰۰	۷۸۰۹۰۱
گزارشات دولتی	۳۱۲	۲۷۰۶۱
پایان نامه ایرانیان خارج از کشور	۶۸۳	۹۱۷۲۵
سمینار	۲	۴۱۲
مدارک متفرقه واحدهای پژوهشگاه	۲۶۴	۱۲۵۳۴
جمع کل	۶۶۶۱	۹۱۲۶۳۳

• گزارش واحد سازمان‌دهی و تحلیل اطلاعات

نوع فعالیت	تعداد رکورد
نمایه‌سازی	۱۵۸۹۲
ویراستاری (فارسی و لاتین)	۱۵۵۶۴
کنترل اطلاعات	۱۵۳۰۳
کنترل مجدد اطلاعات	۲۱۱۶
ورود اطلاعات	۷۳۷
کمک به بخش پیشینه اطلاعات	۱۲۶۸

• گزارش واحد اشاعه اطلاعات

نوع فعالیت	تعداد مراجعه‌کننده
مراجعه حضوری افراد به سالن جستجوی اطلاعات	۱۹۷۷۴
ارسال درخواست غیر حضوری افراد جهت استفاده از اطلاعات	۲۶۹۱۴
میانگین روزانه مراجعین حضوری	۹۰

- گزارش واحد جستجوی پیشینه اطلاعات

نوع فعالیت	تعداد نامه
دریافت نامه درخواست بررسی پیشینه	۸۲۶۹
ارسال پاسخ درخواست بررسی پیشینه	۸۳۲۳
درخواست ثبت شده در سامانه پیشینه پژوهش	۳۴۵۳۹
پاسخ درخواست در سامانه پیشینه پژوهش	۱۷۶۰۹
جمع کل دریافت درخواست	۴۲۸۰۸
جمع کل پاسخ درخواست	۲۵۹۳۲

۳-۳- کار گروه‌ها

- تشکیل کارگروه سیاست‌گذاری پایگاه‌های اطلاعات و برگزاری جلسات منظم
- تشکیل کارگروه بهبود پایگاه‌های اطلاعاتی و برگزاری جلسات منظم

۳-۴- رونمایی از نرم افزار سامانه ویرایش و سازمان دهی اطلاعات علمی

سامانه ویرایش مدارک علمی جهت نمایه سازی و ویرایش فروداده انواع مدارک علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایجاد شده است. ویژگی های اصلی سامانه به شرح زیر است:

- قابلیت ویرایش انواع مدارک علمی نظیر پایان نامه، مقاله مجله، گزارش دولتی و...
- یکپارچه با سامانه های کنترل تمام متن و سامانه ثبت جدید پژوهشگاه و امکان تعامل سامانه ها با یکدیگر
- امکان ارسال مدارک علمی ویرایش شده با سامانه گنج برخی از قابلیت های سامانه :

- در نظر گرفتن سه سطح کاربری نمایه ساز، ویراستار و مدیر سازمان دهی
- امکان تخصیص مدارک به صورت تعریف خودکار (تخصیص تعدادی مشخص مدرک در روز) و همچنین قابلیت جستجو در انواع مدارک و تخصیص مدرک به صورت سیستمی توسط مدیر سازمان دهی به نمایه سازان
- دسترسی به حالات مختلف گردش مدرک در سامانه بر اساس نوع کاربری، مدارک آماده جهت نمایه سازی، مدارک نمایه شده، مدارک ویرایش شده، مدارک ذخیره موقت، مدارک ارجاع دوباره، مدارک منتظر پاسخ مسئول اطلاعات پایه، مدارک ارجاع به سامانه کنترل تمام متن و ...
- امکان استفاده نمایه سازان از منبع اصطلاح نامه و کلیدواژه های کنترل شده پژوهشگاه جهت نمایه سازی
- پیاده سازی و تعبیه اصطلاح نامه در داخل سامانه به صورت کامل
- امکان ارتباط بین نمایه سازان و ویراستاران به صورت سیستمی
- دسترسی سیستمی نمایه سازان و ویراستاران به فایل های تمام متن جهت نمایه سازی و ویراستاری
- قرارگیری مستند اسامی سازمان ها (تنالگان) در سامانه

- قرارگیری اطلاعات پایه از قبیل: استان‌ها، شهرها و آبادی‌ها، رشته گرایش‌ها، کشورها، نقش‌ها، زبان‌ها، حوزه‌های موضوعی
- قابلیت مدیریت اطلاعات پایه از طریق پیشنهاد افزودن اطلاعات پایه جدید توسط نمایه‌سازان و بررسی پیشنهاد و پاسخ به آن و همچنین امکان ویرایش اطلاعات پایه توسط مسئول آن
- امکان مشاهده تاریخچه مدرک نمایه و ویرایش شده با جزئیات کامل
- امکان مشاهده پیش‌نمایشی از مدرک نمایه و ویرایش شده
- امکان پرینت مدرک ویرایش شده
- امکان گرفتن خروجی‌های مختلف XISX، HTML، CSV و ...
- امکان ایمیل مدرک ویرایش شده برای مدیران سازمان
- قابلیت گزارش‌گیری در سطوح مختلف کاربری و با انواع فیلترها

۳-۵- راه‌اندازی سامانه پیشینه پژوهش

[/http://pishineh.irandoc.ac.ir](http://pishineh.irandoc.ac.ir)

از آنجا که پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) متولی ثبت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات علم و فناوری کشور است و از دیرباز مرکز اصلی دریافت نسخه‌ای از پایان‌نامه‌ها و ارائه خدمات اطلاعاتی از پایان‌نامه‌ها به جامعه علمی کشور بوده، سامانه پیشینه پژوهش با هدف آگاهی جامعه علمی از پیشینه پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و بررسی یکتا بودن پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در ایرانداک به بهره‌برداری رسید.

در این سامانه، با دریافت عنوان و کلیدواژه‌های پژوهش از کاربر، با جست‌وجوی کارشناسان آموزش دیده در پایگاه اطلاعات گنج، اطلاعات پایان‌نامه‌ها و رساله‌های انجام شده به آگاهی کاربر می‌رسد. برای کاربر این سامانه، کاربر می‌تواند با مراجعه به پایگاه پیشینه درخواست خود را ثبت نموده و نتیجه بررسی در کوتاه‌ترین زمان ممکن برای کاربر و نیز همه کسانی که کاربر بخواهد، فرستاده می‌شود.

گفتنی است، تا پیش از رونمایی سامانه، دانشگاه‌های کشور، جهت بررسی وجود یا عدم وجود پیشینه موضوعات پیشنهادیه (پروپوزال) پایان‌نامه و یا رساله‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی به‌منظور جلوگیری از دوباره‌کاری و تکرار موضوعات و عنوان‌های مشابه، با پژوهشگاه مکاتبه می‌کردند و پژوهشگاه پس از بررسی منابع موجود، نتیجه را به دانشگاه مربوطه اعلام می‌کرد و پس از آن دانشگاه با توجه به سیاست‌های خود درباره تصویب پروپوزال تصمیم نهایی را گرفته و به دانشجو اعلام می‌کرد.

[illegible]

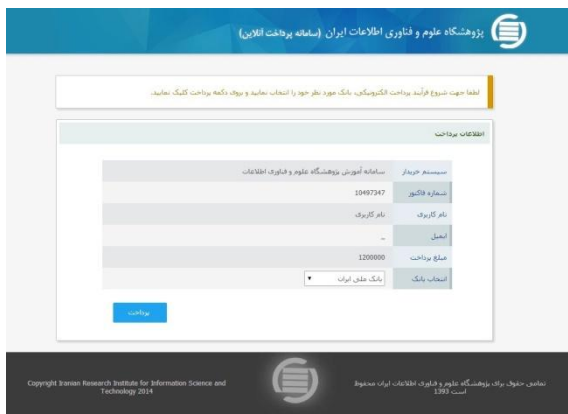
۳-۶- بهره‌برداری از سیستم پرداخت آنلاین پژوهشگاه

در سیستم جدید پرداخت آنلاین، برخلاف سیستم پرداخت قبلی، کاربران ملزم به استفاده از کارت بانک ملی برای پرداخت نیستند و با استفاده از کلیه کارت‌های بانکی می‌توانند عملیات پرداخت خود را انجام دهند.

همچنین کاربران برای استفاده از این سیستم نیاز به داشتن نام کاربری و کلمه عبور مجزا ندارند، به عبارتی این سامانه با به‌کارگیری وب‌سرویس‌های واسط بین سرویس‌های مختلفی که پژوهشگاه در اختیار کاربران قرار می‌دهد عملیات پرداخت را مدیریت می‌کند.

افزون بر این، پنل‌های مدیریتی و کنترلی مورد نیاز برای بخش مالی و حسابداری پژوهشگاه و نیز مدیران سامانه‌های مختلف که به کاربران گوناگون سرویسی را ارائه می‌نمایند، از دیگر امکانات این سامانه است.

گفتنی است، در حال حاضر شرکت‌کنندگان در دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت پژوهشگاه از طریق این سامانه پرداخت‌های خود را انجام می‌دهند و دیگر سامانه‌های پژوهشگاه نیز به‌راحتی می‌توانند با به‌کارگیری این سامانه تعاملات مالی خود را انجام دهند.

۳-۲- راه‌اندازی آزمایشی سامانه همانندجو

<http://tik.irandoc.ac.ir>

سرقت علمی، فروش پایان‌نامه، تقلب و ... از پدیده‌های ضد اخلاقی است که در جامعه علمی امروز، شیوع فراوان یافته و امری عادی شده است. اینکه آثار و تبعات این رفتار ضد علمی و ضد اخلاقی چیست، بحثی است که در هم‌اندیشی‌های متعدد در پژوهشگاه به تفصیل در خصوص آن بحث و تبادل نظر شده است. سامانه آزمایشی «همانندجو» با پشتوانه متن کامل و در حال افزایش بیش از ۱۰۰ هزار عنوان از تازه‌ترین پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها (۱۳۸۷-۱۳۹۳) به صورت آزمایشی مورد بهره‌برداری قرار گرفت. «همانندجو» با جست‌وجوی خودکار در متن کامل پایان‌نامه‌ها و رساله‌های موجود در ایرانداک، نوشته‌های همانند را بازاریابی و اندازه‌هماندی و منبع اطلاعات همانند را نمایش می‌دهد.

گفتنی است، هدف از راه‌اندازی آزمایشی این سامانه با امکانات محدود، افزون بر شناخت کاستی‌ها و برطرف کردن آنها، آشنایی استادان با قابلیت‌های آن و شناخت همانندهاست. پس از اجرای آزمایشی، قابلیت‌های ارزشمند دیگری در این سامانه در اختیار همه دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور قرار خواهد گرفت.

در حال حاضر، امکان استفاده رایگان و آزمایشی این سامانه به پنج دانشگاه، داده شده و نزدیک به ۲ هزار استاد از این سامانه استفاده می‌نمایند.

استادان معرفی شده از جانب دانشگاه‌ها برای کاربست آزمایشی این سامانه، می‌توانند به سامانه مراجعه و پس از ورود به سامانه، نوشته‌های دانشجویان خود را بارگذاری و نتیجه را در کوتاه‌ترین زمان ممکن، دریافت کنند.

۳-۸- آرشیو منابع کتابخانه‌ای

گردآوری، آماده‌سازی و راه‌اندازی آرشیو انتشارات پژوهشگاه با بیش از ۲۶۲۴ منبع اطلاعاتی شامل ۵۳۳ کتاب، ۷۴۶ طرح پژوهشی و گزارش علمی و فنی و ۶۱۵ نشریه، ۱۰۷ کاتالوگ، ۹۵ مقاله فارسی، ۳۳ مقاله لاتین، ۸۲ فیلم، ۱۴۲ عنوان آرشیو موضوعی عکس، ۹ نرم افزار و ۲۶۲ اسناد و مدارک فارسی (شامل ۲۵ آیین نامه، ۸ خط مشی، ۲۲ تفاهم نامه، ۴ دستورالعمل، ۳ شیوه نامه، ۱۳۹ صورتجلسه، ۴۷ لوح و تندیس، ۱۴ فرم).

معرفی کتابخانه

www.irandoc.ac.ir/library/library.html

کتابخانه پژوهشگاه کتابخانه‌ای تخصصی در حوزه علوم و فناوری اطلاعات است که با هدف فراهم ساختن دسترسی به اطلاعات و مدارک علمی سازمان یافته مورد نیاز برای فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی پژوهشگاه و «فراهم ساختن دسترسی به اطلاعات و مدارک موجود در کتابخانه پژوهشگاه برای کاربران خارج از پژوهشگاه در چارچوب طرح‌های اشتراک منابع» فعالیت می‌کند.

• منابع موجود کتابخانه در بانک اصلی در اسفند سال ۱۳۹۳:

تعداد منابع موجود کتابخانه در بانک اصلی (نسخه)	
نوع	تعداد
کتاب فارسی چاپی	۱۱۶۲۷
کتاب لاتین چاپی	۱۶۱۱۴
کل کتاب‌ها	۲۷۷۴۱
لوح فشرده فارسی	۶۱۲۲
نشریه فارسی	۱۵۸۵
طرح پژوهشی	۷۵۱
استانداردها	۷۱۷۱۷

۸۳۷۰۰۰	مقالات الکترونیکی فارسی
۹۱۲۲	مقالات الکترونیکی لاتین
۳۰۸۹۷	کتاب الکترونیکی

فصل چهارم

همکاری و هماهنگی

همکاری و هماهنگی

بخشی از مأموریت پژوهشگاه به همکاری و هماهنگی با نهادهای دیگر باز می‌گردد و از سویی نیز گسترش کار پژوهشگاه تنها با تکیه بر منابع و بازاری که خود در اختیار دارد، شدنی نیست. بنابراین پژوهشگاه باید با همکاری و هماهنگی با دیگران به سطح بالاتری از کارایی و اثربخشی دست یابد. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از: ۱- دسترسی به بازار؛ ۲- دسترسی به منابع؛ ۳- استاندارد سازی؛ ۴- هماهنگی رویاروی.

مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در این حوزه در نهمه سال ۱۳۹۳ در ادامه به تفصیل آورده شده است:

۴-۱- راهبری کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری

www.irandoc.ac.ir/infosys/About.html

با توجه به ضرورت همکاری و مشارکت مؤسسه‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای هماهنگ‌سازی فعالیت‌های اطلاع‌رسانی علم و فناوری، کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری، تشکیل شده است. این کمیسیون در ابتدا با عنوان «کمیته راهبری نظام اطلاع‌رسانی دانشگاهی» در آذر ۱۳۸۵ فعالیت خود را آغاز کرده است. برنامه‌ریزی کلان و سیاست‌گذاری و تدوین ضوابط در فراهم‌آوری و مجموعه‌سازی، سازمان‌دهی و پردازش، بازیابی و اشاعه اطلاعات و زیرساخت‌های ارتباطی؛ سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر زیرمجموعه‌ها؛ و سیاست‌گذاری برای همکاری‌های متقابل با سامانه‌های ملی مدیریت از مأموریت‌ها و وظایف کمیسیون شمرده شده است. بر پایه هفتاد و هفتمین نشست کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) تاریخ ۹۰/۱۲/۱۰، مصوبات و استانداردهای ملی کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری به‌عنوان مصوبات کمیسیون دائمی شورای عالی عتف و با گستره ملی تلقی شده و بر مشارکت و همکاری همه دستگاه‌ها و دارندگان اطلاعات مرتبط با حوزه علم و فناوری با کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری تأکید شده است.

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران دبیرخانه کمیسیون است و افزون بر انجام وظایف دبیرخانه‌ای و روابط عمومی، رابط میان زیرمجموعه‌ها و شوراهای فنی و تخصصی مرتبط خواهد بود.

مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده:

- برگزاری نشست‌های شماره ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴ و ۵۵ کمیسیون در تاریخ‌های ۱۳۹۳/۱/۲۶، ۱۳۹۳/۲/۳۰، ۱۳۹۳/۳/۲۷، ۱۳۹۳/۵/۲۸، ۱۳۹۳/۷/۲۲، ۱۳۹۳/۱۰/۹، ۱۳۹۳/۱۱/۲۱ و ۱۳۹۳/۱۲/۱۹؛
- تغییر دبیر کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری ۱۳۹۳/۲/۳۰؛
- تصویب شیوه‌نامه ثبت، سازمان‌دهی و اشاعه پایان‌نامه؛

- تعیین سازمان متولی اجرای طرح ثبت، سازمان‌دهی و اشاعه پایان‌نامه؛
- بررسی پروژه ترسیم نقشه فعالیت‌های کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری
- بازبینی و ارتقاء صفحه وب کمیسیون؛
- تصویب سرفصل‌های شیوه‌نامه نشر کتاب‌های دانشگاهی؛
- تصویب عضویت دکتر علی معینی به عنوان عضو حقیقی کمیسیون؛
- تصویب فهرست الزامات امنیت و تضمین کیفیت؛
- بررسی آیین‌نامه اجرایی پیوست نظارت فنی؛
- بررسی وضعیت فعالیت کمیسیون؛
- ثبت همایش دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و سازمان‌های غیروابسته به وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC).

۴-۲- راهبری سامانه مدیریت اطلاعات تحقیقاتی ملی و وزارتی (سمات)

www.semat.ir

مدیریت صحیح دانش و وجود ساختاری نظام‌مند و مبتنی بر اطلاعات دقیق و جامع در زمینه‌های مختلف علم و فناوری لازمهٔ پیمودن مراحل توسعه و رسیدن به مقام اول علم و فناوری در منطقه و جهان است. در این راستا «شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف)» در سال ۱۳۸۵ تصمیم به طراحی و راه‌اندازی سامانهٔ مدیریت اطلاعات تحقیقاتی ملی (سمات ملی) گرفت. این سامانهٔ اطلاعات تحقیقاتی، پیوستگاه داده‌های علمی و پژوهشی تولیدشده در داخل کشور است. این شبکهٔ اطلاعاتی ابزار و جایگاهی برای یکپارچه‌سازی اطلاعات افراد، سازمان‌ها و نهادها و نشریات علمی کشور فراهم می‌آورد. این شبکه در اصل یک منبع دست‌اول و یک مرکز ایجاد پیوند است که تنها ابرداده‌های اطلاعات (مثل نام نویسنده، عنوان نشریه و ...) را دریافت و ذخیره کرده و بر اطلاعات نهایی ارائه‌شده در دیگر پایگاه‌های اینترنتی تأکید می‌کند. با توجه به تجارب، سوابق و توانایی‌های موجود در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و با توجه به مفاد اساسنامهٔ آن، پژوهشگاه اکنون سازمان متولی و مجری سامانه است. رئیس پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران نیز مدیر طرح یاد شده است. از مهم‌ترین اهداف سματος عبارت است از:

- * کمک به تدوین نقشهٔ جامع علمی کشور؛
- * کمک به ساماندهی وضعیت علم و فناوری در کشور؛
- * کمک به تعیین اولویت‌ها و سیاست‌های حاکم بر فعالیت‌های علم و فناوری در کشور؛
- * کمک به برنامه‌ریزی برای تعیین و تخصیص بودجه‌های پژوهشی؛
- * ارزیابی و ارزشیابی پویای مؤسسات پژوهشی و فناوری و پژوهشگران بر اساس شاخص‌های تعریف‌شده؛
- * امکان پیش‌بینی و آینده‌نگری وضعیت علم و فناوری در کشور.

مهم‌ترین اقدام‌های انجام‌شده:

- * انجام برخی مطالعات روی سامانه‌های مشابه در اروپا
- * تدوین سناریوی مناسب برای حل مسئله سمات ملی
- * پشتیبانی فنی، مشورتی و اپراتوری دائمی دبیرخانه در پروسه ثبت و تأیید و تصویب طرح‌های بند ۱۱۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۲
- * رفع اشکالات و توسعه سامانه سمات وزارتی
- * آزمون و تحویل و رفع ایرادات نسخه جدید نرم‌افزار بند ۱۱۶ مطابق شرح خدمات درخواستی از دبیرخانه عتف
- * تهیه راهنمای استفاده از سایت جدید و تغییر قالب مکاتبات بر اساس شکل جدید سایت
- * تولید اکانت دسترسی برای نمایندگان نهادهای مشمول قانون به شکل ملی و استانی
- * تهیه گزارش‌های موردنیاز به سفارش دبیرخانه عتف
- * تهیه گزارش نهایی عملکرد بند ۱۱۶ قانون بودجه کشور
- * پیگیری امور بند ۲۲۴ قانون برنامه پنج‌ساله و رفع مشکلات فایل‌های اکسل
- * جمع‌آوری، دسته‌بندی و آرشیو مستندات موجود سمات ملی
- * تهیه گزارش عملکرد کمیسیون کشاورزی به درخواست دبیرخانه عتف در ۱۴ نوبت
- * گردآوری اطلاعات بیشتر برای تهیه گزارش نهایی موردنظر برای مجلس شورای اسلامی
- * جلسات متعدد با ذینفعان پروژه قبلی با حضور مشاور محترم وزیر، ریاست محترم مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، شرکت مجری، و ... به منظور حل مشکلات سامانه
- * تولید گزارش عملکرد سال ۱۳۹۲ با دقت بسیار بالا برای مجلس شورای اسلامی
- * پیگیری مشکلات سامانه و تعامل با مجری و نیز شورای محترم فناوری اطلاعات وزارت عتف
- * استخراج اطلاعات سامانه ۱۱۶ و افزودن آن به سامانه گنج به منظور بهره‌برداری عموم از اطلاعات موجود
- * طراحی سامانه ۵۶ به منظور اجرای تکلیف ماده ۵۶ قانون بودجه کشور

۴-۳- راهبری دبیرخانه شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین منابع علمی

www.irandoc.ac.ir/links/shora-doc-supply.html

با توجه به لزوم مشارکت دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی کشور در نحوه اشتراک، انتخاب و تأمین منابع اطلاعاتی مورد نیاز کاربران دانشگاهی و به‌منظور رعایت صرفه و صلاح در خرید، اشتراک و بهره‌برداری از منابع اطلاعات علمی تشکیل شده است. ایجاد هماهنگی و وحدت رویه میان دانشگاه‌ها در زمینه انتخاب، تأمین و دسترسی به منابع علمی، افزایش سطح مشارکت دانشگاه‌ها در تصمیم‌گیری‌های کلان، تمهید راهکارهایی به‌منظور تضمین تصمیم‌سازی‌های درست در حیطه تأمین منابع علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها، نهادینه کردن فرهنگ اشتراک منابع علمی در دانشگاه‌ها و رعایت صرفه و صلاح در خرید اشتراک و بهره‌برداری از منابع اطلاعات علمی از طریق گفت‌وگو و انعقاد قرارداد به نمایندگی دانشگاه‌ها با ناشران بین‌المللی از مأموریت‌های اصلی این شورا به شمار می‌رود.

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران از سال ۱۳۸۹ دبیرخانه شورا، و ریاست پژوهشگاه رئیس این شورا است. نمایندگان دانشگاه‌های تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، هر دو سال یک‌بار و از میان خود، اعضای این شورا را انتخاب می‌کنند تا سیاست‌های لازم را اتخاذ نموده و بر اجرای صحیح آن در جهت صرفه و صلاح دانشگاه‌های ذی‌نفع نظارت کنند. مهم‌ترین اقدام‌های انجام‌شده:

- برگزاری نشست‌های ماهانه شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی تأمین منابع علمی با حضور نمایندگان کشوری و انتخابات جدید برای اعضای اصلی شورا
- برگزاری نشست‌های عادی دو هفته یک‌بار و ۴ نشست فوق‌العاده کمیته خرید شورا
- تهیه گزارش جامع مشکلات ارزی برای ارائه به نشست رؤسای دانشگاه‌ها
- ارسال گزارش جامع ارزی و وضعیت هر دانشگاه و تعیین زمان نشست حضوری یا تلفنی
- برای پاسخگویی به همه ابهامات و اختلاف حساب‌ها
- تهیه گزارش جامع بدهی‌ها (ارزی و ریالی) بر اساس دانشگاه‌ها و موسسه طلبکار

- تدوین شیونامه اجرایی آیین نامه شورای تأمین منابع علمی و اجرایی شدن آن
- گردآوری نیازهای دانشگاه‌ها برای سال ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ و سفارش به ناشر در صورت تسویه حساب‌های قبلی هر دانشگاه
- نشست حضوری با ناشران طلبکار (در برخی موارد با نماینده ناشر در ایران) برای بازگرداندن آن‌ها به میز مذاکره با ایجاد شرایط مورد پذیرش دو طرف
- پیگیری اشتراک‌های دانشگاه‌ها نزد ناشران نزدیک ۱۵ ناشر و برای بیش از ۴۰ دانشگاه برای سال ۲۰۱۵ و تماس‌ها و نامه‌نگاری مکرر و انعکاس در گروه بحث شورا برای آگاهی عموم دانشگاه‌ها
- همکاری در حسابرسی حساب شورای سیاست‌گذاری
- برطرف کردن برخی شائبه‌ها و رسیدن به توافق‌های مالی با تعدادی از ناشران به شرح زیر:
 - نشست حضوری با مدیر فروش بین‌المللی و خاورمیانه و اروپای شرقی دفتر کشاورزی مشترک‌المنافع
 - نشست با نماینده الزویر، وایلی / بلک ول، IEEE، proquest و امرالد در ایران
 - برقراری دسترسی یک‌ماهه آزمایشی به proquest برای همه دانشگاه‌ها و دسترسی یک‌ماهه آزمایشی به CAB برای ۸ دانشگاه
 - برقراری دسترسی برای دانشگاه‌های متقاضی به پایگاه مجلات انجمن ریاضی آمریکا AMS، پایگاه مجلات انجمن کشاورزی مشترک‌المنافع CAB، پایگاه مجلات اشپرنگر Springer، Science Direct و Scopus
 - جلسه با رئیس هیئت‌مدیره و مدیران شرکت NIC (نسیم ایمان)، نماینده انجمن شیمی آمریکا ACST، ابسکو، تامسون رويترز و انجمن فیزیک و ...
 - جلسه با شرکت رز سیستم به نمایندگی از پروکوئست، نیچر و ناشران دیگر
- شروع مجموعه جدیدی از مذاکرات برای سال ۲۰۱۵ دانشگاه‌ها
- ۲۲ دانشگاه متقاضی خرید پایگاه‌های مختلف از ناشران مختلف برای ۲۰۱۵

- بحث در مورد چگونگی قراردادهای ۲۰۱۵ در جلسات رسمی شورا و نیز در کمیته‌های فرعی برای ناشران مختلف و برای دانشگاه‌های مختلف
- ارسال تایید اولیه خرید ۲۰۱۵ و باز شدن دسترسی دانشگاه‌های متقاضی به الزویر و بسته شدن دسترسی سایر دانشگاه‌هایی که از مهر ماه دسترسی بصورت آزمایشی به الزویر
- حفظ دسترسی به پایگاه‌های وایلی، اشپرینگر، Cabi, MathSci, Rsc, Proquest, برای همه متقاضیان تا در زمان لازم تصمیم بگیرند.
- مذاکرات مجدد با همه ناشران برای کاهش تعداد اعضا. بعد از اعلام بودجه مجلس در اسفند ماه تعداد متقاضیان به شدت نسبت به آذرماه و دیماه کاهش یافت و موج جدیدی از مذاکرات حضوری و تماس‌های ایمیلی با ناشران شروع شد.
- مذاکره برای IEEE و Nature برای سال ۲۰۱۵
- برگزاری مجمع عمومی شورا بر اساس آئین‌نامه و شیوه‌نامه جدید و پیگیری مجوزهای تکمیلی آئین‌نامه شورا از هیئت امنای منطقه (مستقر در وزارت علوم)
- پرداخت حق اشتراک دانشگاه‌های متقاضی ۲۰۱۴ در بهمن ماه بابت الزویر
- جلسه با هیات مالی اشپرینگر در تهران و بررسی اختلافات مالی و امضای تفاهم‌نامه مالی در مورد بدهی‌های گذشته با اشپرینگر برای طرح در شورا جهت تصویب تفاهم‌نامه.
- تهیه پیش‌نویس قراردادهای فرعی به کمک مشاوران حقوقی برای انعقاد قرارداد بین شورا و دانشگاه‌ها برای تصویب در جلسه شورا
- جلسات متعدد با دانشگاه‌ها و نمایندگان ایشان برای رسیدگی به تقاضاهای جدید و نیز برای رفع اختلاف در مورد بدهی‌های گذشته.
- ایجاد سیستم جدید حسابداری برای شورای تامین منابع علمی
- آماده کردن گزارش‌های مختلف مالی برای مدیران وزارت عتف و دولت برای کمک مالی برای مشکل بدهی‌ها
- برگزاری دو جلسه کمیته سه جانبه عتف - وزارت بهداشت و دانشگاه آزاد.

۴-۴- برگزاری دومین همایش ملی «مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور»

«دبیرخانه همایش مدیران فناوری اطلاعات» در اواخر سال ۱۳۹۱ باهدف بسترسازی در زمینه فناوری اطلاعات در جهت به اشتراک گذاشتن دستاوردهای مراکز علمی کشور و پیشرفت روزافزون فناوری اطلاعات ایجاد شد. برگزاری همایش‌های سالانه فناوری اطلاعات، کارگاه‌های علمی، انتخاب دستاوردهای برتر و تقدیر از مراکز علمی برگزیده و فعالیت مستمر سایت اطلاع‌رسانی دبیرخانه، از جمله وظایف این دبیرخانه است.

محورهای همایش

- موردکاوی‌هایی (Case Studies) از فناوری اطلاعات در مراکز علمی کشور؛
- به‌روش‌های (Best Practices) فناوری اطلاعات تجربه‌شده در مراکز علمی کشور؛
- خدمات فناوری اطلاعات پیاده‌سازی شده در مراکز علمی و قابل ارائه به مراکز دیگر؛
- معرفی نوآوری‌ها، دستاوردها و ابتکارات انجام شده فناوری اطلاعات در مراکز علمی کشور؛
- مشکلات خدمات فناوری اطلاعات و نرم‌افزارهای کاربردی ارائه شده به مراکز علمی در بازار ایران.

اهداف همایش

- تبادل دستاوردها و تجربیات با جامعه علمی کشور؛
- آشنایی با ایده‌ها و فرصت‌های جدید جهت بهبود عملکرد فناوری اطلاعات؛
- ایجاد بستری جهت به اشتراک گذاری دستاوردهای مراکز علمی کشور در زمینه فناوری اطلاعات.

دستاوردهای همایش

- ۷۶ دستاورد برای دبیرخانه دائمی همایش ارسال گردید که از این میان تنها ۶۸ دستاورد صلاحیت داوری را دارا بودند.
- از میان ۶۸ دستاورد داوری شده، ۱۷ دستاورد به عنوان دستاورد برتر انتخاب شدند.
- از میان ۱۷ دستاورد برتر، ۴ دستاورد با عنوان‌های «پرتال و سیستم مدیریت محتوای ایرانداک»، «پایگاه پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی (گنجینه علمی ایرانیان)»، «شبکه اجتماعی انجمن» و «سامانه مدیریت نشریات رایاسمین» متعلق به پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران است. فایل پاورپوینت برای ارائه در روز همایش آماده گردید.

۴-۵- شبکه اجتماعی انجمن (اجتماع نخبگان جامعه، محققان و نوآوران)

www.anjoman.irandoc.ac.ir

استفاده مناسب از شبکه‌های اجتماعی و سوق دادن کاربران ایرانی به استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی داخل کشور امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. به همین جهت استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات جهت تشکیل حلقه‌های اجتماعی مجازی از پژوهشگران کشور که موجب هم‌افزایی در امور پژوهشی شده و ارتباطات بین پژوهشگران را تسهیل خواهد نمود از اهداف مهمی است که پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران آن را دنبال می‌کند.

اهداف اصلی شبکه اجتماعی «انجمن»

- توسعه امکانات لازم جهت افزایش تعامل کارا میان پژوهشگران؛
- ایجاد امکان تبادل و اشتراک دانش و تجربه از طریق فناوری اطلاعات؛
- ایجاد کارگروه‌های مجازی جهت همکاری پژوهشگران و هم‌افزایی در حوزه پژوهش؛
- ایجاد بستر مناسب جهت معرفی دستاوردها و توانمندی‌های پژوهشگران؛

- غنی‌سازی محتوای علمی کشور
- با ایجاد امکان ثبت نظرات و
- علایق پژوهشگران کشور در
- مورد منابع علمی موجود در
- سامانه‌های پژوهشگاه علوم و
- فناوری اطلاعات ایران؛

- ایجاد فضایی مناسب جهت آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری در حوزه پژوهش کشور با در نظر گرفتن سیاست‌های کلان کشور در این حوزه.

تعداد کاربران انجمن در حال حاضر نزدیک به ۱۶۷۰۰ نفر است.

در سال ۱۳۹۳، ۲ هزار و ۳۱۰ نفر در شبکه اجتماعی انجمن عضو شده‌اند. یک هزار و ۴۴۳ نفر از این تعداد را آقایان و ۸۶۷ نفر را خانم‌ها تشکیل داده‌اند. در بین این افراد یک هزار و ۲۱ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد، ۸۱۳ نفر مدرک کارشناسی، ۲۵۱ نفر مدرک کاردانی، ۹۳ نفر مدرک دیپلم، ۵۸ نفر دکترای تخصصی، ۳۵ نفر دکترا، ۱۳ نفر دکترای حرفه‌ای، ۱۰ نفر دانش‌آموز، ۳ نفر تحصیلات حوزوی و ۳ نفر دکترای فوق تخصصی هستند.

۴-۶- راهبری طرح غدیر، عضویت فراگیر کتابخانه‌ها

www.irandoc.ac.ir/ghadir/intro-ghadir.html

«طرح غدیر: عضویت فراگیر کتابخانه‌ها»، راهکار جدیدی است که برای ایجاد دسترسی مستقیم استفاده‌کنندگان به منابع کتابخانه‌های دانشگاهی و بر اساس موفقیت و تجربه حاصل از «طرح تعمیم خدمات کتابخانه‌های تخصصی به افراد غیر عضو» طراحی شده و به‌عنوان یک طرح دائمی به اجرا درمی‌آید.

بر اساس این طرح، اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از محلی که به‌عنوان مبدأ برای آن‌ها تعیین شده، یک کارت عضویت در طرح و تعدادی کارت امانت دریافت می‌کنند و به عضویت طرح درمی‌آیند. اعضای طرح با استفاده از کارت اول می‌توانند به همه کتابخانه‌های زیرپوشش طرح که به نام «کتابخانه‌های مقصد» شناخته می‌شوند، مراجعه و از تمامی خدمات آن‌ها در محل استفاده کنند و در صورت نیاز، با سپردن هر کارت امانت یک جلد کتاب را که امانت دادنی باشد به امانت گیرند.

در حال حاضر:

- تعداد ۲۴۰ کتابخانه وابسته به ۶۶ دانشگاه در طرح غدیر عضو هستند که ۶۷ کتابخانه مبدأ و ۲۳۵ کتابخانه مقصد است.
- تعداد اعضا ۷۳۰۵۶ نفر است.
- تعداد کتاب‌های امانت گرفته شده ۱۶۷۷۸۹ جلد است.

عضویت فراگیر کتابخانه‌ها

عملکرد طرح غدیر در سال ۱۳۹۳

تسویه حساب	تعداد کتاب‌های امانت داده شده	پذیرش عضو
۱۹۴۴	۴۰۹	۱۲۱۸

۴-۷- راهبری طرح امین، امانت بین کتابخانه‌ها

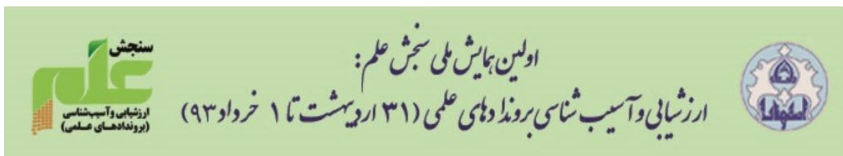

www.irandoc.ac.ir/amin/amin.html

«طرح امین (امانت بین کتابخانه‌ها)» توافقی رسمی بین تعدادی کتابخانه است که بر اساس آن، هر کتابخانه می‌تواند مدارک مورد نیاز کاربران خود را که هنگام درخواست در مجموعه‌اش موجود نیستند، از مجموعه دیگر کتابخانه‌ها تأمین کند. طرح امین از ابتدای نیمسال دوم سال تحصیلی آغاز می‌شود و به مدت سه سال تحصیلی ادامه می‌یابد. با عضویت در این طرح، کتابخانه‌ها می‌توانند از منابع موجود در دیگر کتابخانه‌ها به صورت امانت یا دریافت تصویر آن‌ها استفاده کنند. کتابخانه‌ها در ازای دریافت این خدمات از دیگر کتابخانه‌ها هزینه‌ای پیش‌بینی شده را در قالب بهامهر پرداخت می‌کنند. برای جلوگیری از درگیر شدن تمام کتابخانه‌ها در فرایندهای مالی و اداری طرح، کتابخانه‌ها به یکی از دو نوع رابط و وابسته به عضویت طرح درمی‌آیند. در حال حاضر ۱۶۴ کتابخانه عضو طرح امین هستند.

۴-۸- مشارکت و حمایت از همایش‌ها

- مشارکت با شورای عالی عتف در برگزاری اولین هم‌نشست طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری
- حمایت از کنفرانس فناوری اطلاعات و دانش در تاریخ ۶ و ۸ خرداد سال جاری در دانشگاه صنعتی شاهرود
- حمایت از همایش ملی سنجش علم: ارزشیابی و آسیب‌شناسی در تاریخ ۳۱ اردیبهشت و ۱ خرداد سال جاری در دانشگاه اصفهان
- مشارکت در برگزاری چهارمین نشست مجمع عمومی عادی انجمن علمی مدیریت اطلاعات ایران
- میزبانی مراسم افتتاحیه و تجلیل از فعالان حوزه نشر الکترونیک و برگزاری کارگاه آموزشی «نشر کتاب الکترونیک» در تاریخ یکم آذرماه ۱۳۹۳ به مناسبت بزرگداشت هفته کتاب

۴-۹- تفاهم‌نامه‌ها

الف) انعقاد تفاهم‌نامه‌های جدید:

- انعقاد تفاهم‌نامه با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دبیرخانه شورای راهبری فناوری اطلاعات وزارت عتف به‌منظور انسجام‌بخشی، کنترل و نظارت دقیق بر قراردادهای فناوری اطلاعات و در راستای تعیین نحوه هزینه ارتباطات مربوط به طرح ۱۰۵۱۷۰۰۵
- انعقاد تفاهم‌نامه خدمات اجرایی، علمی، فنی و تخصصی با مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دبیرخانه شورای عالی عتف
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی با دانشکده علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری با نمایندگی پژوهشگاه
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری مشترک علمی، آموزشی و پژوهشی با دانشگاه صنعتی شریف
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی و پژوهشی با پژوهشگاه شاخص پژوه
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری در راستای دسترسی پژوهشگاه به پایان‌نامه‌های دانشگاه تهران
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با موسسه تحقیقاتی صنایع دفاعی در راستای گسترش ارتباطات و همکاری‌های علمی

ب) تفاهم‌نامه‌های جاری با سازمان‌ها و نهادها:

- انجمن علمی مدیریت اطلاعات ایران
- سازمان اسناد کتابخانه ملی
- مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری
- انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی
- شرکت انستیتو ایز ایران
- پژوهشگاه فضای مجازی
- سازمان نظام صنفی رایانه‌ای کشور

- انجمن علمی - دانشجویی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ادکا)
- انجمن علمی حسابرسی فناوری اطلاعات
- پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
- شورای راهبری فناوری اطلاعات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

فصل پنجم

جایگاه پژوهشگاه و استادان پژوهشی

جایگاه پژوهشگاه و استادان پژوهشی

پژوهشگاه‌ها و استادان پژوهشی در آینده قوانین و مقررات و از دیدگاه سیاست‌گذاران، از یک سو به درستی شناخته نشده‌اند و از دیگر سو نیز جایگاه واقعی خود را نیافته‌اند. این کاستی‌ها، جایگاه پژوهشگاه و استادان آن را پایین آورده و آن‌ها را در سایه دانشگاه‌ها و استادان آموزشی نهاده است. پژوهشگاه باید تلاش کند که قوانین و مقررات و همچنین دیدگاه سیاست‌گذاران را در این زمینه دگرگون سازد تا به بافتی درست و آسان‌ساز برای کار دست یابد. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از: ۱- آگاه‌سازی؛ ۲- مشارکت.

از جمله کارهای مهم این حوزه، پیشنهاد اصلاح قوانین و آیین‌نامه به سیاست‌گذاران در سطح ملی و سیاست‌گذاری در سطح پژوهشگاه است.

▪ نقد قوانین و مقررات از طریق:

○ ارسال نامه به مقام عالی وزارت عتف برای رفع تبعیض بین استادان آموزشی و پژوهشی در قوانین و مقررات

○ ارائه دو پیشنهاد به کمیته علمی هیئت نظارت و بازرسی شورای عالی انقلاب فرهنگی

▪ تصویرسازی پژوهشگاه از طریق:

○ شناساندن فعالیت‌های پژوهشگاه به مخاطبان از طریق ارسال گزارش عملکرد پژوهشگاه

به وزارت عتف، شورای عالی انقلاب فرهنگی، کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس

شورای اسلامی و ...

- مشارکت با شورای عالی عتف در برگزاری «اولین هم‌نشست طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری»
- بازدید اساتید، دانشجویان، نمایندگان مجلس و ... از پژوهشگاه
- تهیه سند نقش پژوهشگاه در اجرای سیاست‌های کلی علم و فناوری (نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری) ابلاغی مقام معظم رهبری برای بررسی و تصویب در هیئت امنای منطقه دو پژوهشی
- شرکت نماینده پژوهشگاه در کمیته استاندارد ایزو، کمیته فنی TC ۲۶۰ مدیریت منابع انسانی.

▪ پیشنهاد قوانین و مقررات:

- ارائه پیشنهاد آیین‌نامه «اصالت‌سنجی مدارک و تشابه‌یابی و کمک به صیانت از حقوق صاحبان محتوا» به شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ارائه پیشنهاد آیین‌نامه «اعتبارسنجی مدارک تحصیلی دانشگاهی» به شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ارائه پیشنهاد «برگزاری همایش سالانه دستاوردهای طرح‌های ملی شورای عالی عتف» به مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
- ارائه پیشنهاد برای برنامه ششم توسعه در موضوع طرح‌های عمرانی
- مشارکت فعال نماینده پژوهشگاه به عنوان دبیر کمیته علوم انسانی و اجتماعی بازنگری آیین‌نامه ارتقاء در وزارت عتف و انعکاس نظرات استادان پژوهشگاه در این کمیته.
- ارائه شاخص‌های پیشنهادی برای ارزیابی پژوهش و فناوری مراکز آموزشی و پژوهشی به معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف.

سایت پژوهشگاه

irandoc.ac.ir

کاربران از ابتدای فرودین سال جاری تا انتهای اسفندماه ۱۳۹۳ از ۲ میلیون و ۸۰۴ هزار و ۶۲۴ صفحه پایگاه وب پژوهشگاه بازدید کرده‌اند.

شمار کاربران پایگاه وب پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در سال ۱۳۹۳ برابر با ۹۸۳ هزار و ۶۰۳ نفر بوده است.

فصل	شمار بازدید کنندگان
بهار	۲۲۳,۷۲۵
تابستان	۱۷۷,۸۳۶
پاییز	۳۰۴,۸۹۹
زمستان	۲۷۷,۱۴۳
جمع	۹۸۳,۶۰۳

The screenshot displays the official website of the Iranian Research Institute for Information Science and Technology (IRANDOC). The header includes the institute's name in Persian and English, along with its logo. The main banner features a stylized tree graphic and the text 'پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران برگزار می کند' (Iranian Research Institute for Information Science and Technology is organizing). Below the banner, there are several columns of text and links, including 'خدمات و محصولات پژوهشگاه' (Institute's Services and Products), 'اطلاعات' (Information), and 'ساختارهای علمی و میزگردهای تخصصی' (Scientific Structures and Specialized Workshops). The footer contains contact information and social media links.

فصل ششم

سازمان و مدیریت

سازمان و مدیریت

کامیابی پژوهشگاه و دستیابی به هدف‌های سازمانی به فضایی آرام و همگرا نیاز دارد که در آن، منابع سازمانی برای دستیابی به هدف‌ها آمایش یابند. دستیابی به چنین فضایی نیاز به بهبود سازمان و مدیریت پژوهشگاه دارد. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از: ۱- پیشرفت درون‌زا؛ ۲- قانون‌گرایی.

از کارهای قابل ذکر این حوزه، بازسازی فضای فیزیکی پژوهشگاه، تصویب خط‌مشی‌ها و تشکیل شوراهای قانونی است.

▪ بازنگری در خط‌مشی‌ها، مقررات، و رویه‌های داخلی بر پایه قوانین و مقررات بالادست از جمله

- تصویب و ابلاغ خط‌مشی حمایت از پژوهش‌های منجر به انتشار مقاله در نشریات علمی معتبر
- تصویب و ابلاغ کارمزد شرکت داوطلبان در مصاحبه دوره دکترای پژوهشگاه در نشست هیئت‌رئیشه
- تصویب و ابلاغ در مورد تأمین پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی کشور بر پایه تفاهم‌نامه‌هایی که با مؤسسه‌ها منعقد شده است، در نشست هیئت‌رئیشه
- تصویب و ابلاغ برنامه عملیاتی پژوهشگاه
- تصویب و ابلاغ شیوه‌نامه انتخاب پژوهشگر برتر

- تصویب و ابلاغ شیوه‌نامه انتخاب دانشجوی ممتاز
- تصویب و ابلاغ آیین‌نامه «کارگروه نشر الکترونیکی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران»
- تصویب و ابلاغ خط‌مشی مجموعه‌سازی، سازمان‌دهی، و دسترسی به گزارش طرح‌های پژوهشی
- تصویب و ابلاغ کارمزد بررسی پیشینه پژوهش، داوری طرح پژوهشی، داوری پیشنهادیه طرح پژوهشی، راهنمایی نگارش پیشنهادیه طرح پژوهشی، داوری کتاب، ساعت کار اعضای غیر هیئت علمی و اضافه کار نمایه‌سازی در نشست هیئت‌رئیس

■ بازسازی فضای فیزیکی

- افزایش ظرفیت دوره‌های آموزشی پژوهشگاه با تجهیز دو کلاس دیگر
- بازسازی فضای فیزیکی سالن اجتماعات پژوهشگاه
- بازطراحی و آماده‌سازی نمازخانه جدید پژوهشگاه

■ تشکیل شوراها

- تشکیل «شورای انضباطی بدوی و تجدیدنظر» پژوهشگاه

■ پدیدآوری فضای همدلی و همکاری

- برگزاری پانزدهمین جشن تجلیل از کارکنان، دانشجویان و

دانش‌آموزان ممتاز، با حضور کارکنان و خانواده‌های آنان

- برگزاری مراسم بزرگداشت مناسبت‌های مختلف مانند روز معلم، روز زن، روز مرد، هفته دولت و روز کارمند و ...
- برگزاری نشست عمومی رئیس پژوهشگاه با کارکنان در اولین سالگرد انتصاب ایشان

فصل هفتم

منابع مالی

منابع مالی

منابع مالی برای پژوهشگاه از کلیدی‌ترین منابع به شمار می‌روند. روند افزایش منابع اعتبارات پژوهشگاه در چند سال گذشته با نرخ تورم، با نرخ افزایش کارکنان، و با گسترش وظایف آن در اساس‌نامه تازه هم‌خوان نبوده است. از این رو، تأمین منابع مالی بسنده و پایدار برای پژوهشگاه نیازی کلیدی است. استراتژی‌های این موضوع استراتژیک عبارت است از:

- ۱- کاهش هزینه‌ها؛ ۲- افزایش منابع مالی.

در راستای استراتژی‌های در نظر گرفته شده، مهم‌ترین فعالیت‌های صورت گرفته در سال ۱۳۹۳ به شرح زیر است:

▪ پیگیری افزایش اعتبارات عمومی پژوهشگاه در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی از طریق:

○ ارسال چندین نامه بابت کسری بودجه به وزارت عتف، معاونت برنامه‌ریزی و

نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، و نمایندگان مجلس

○ درخواست بازدید از پژوهشگاه برای شناساندن فعالیت‌های پژوهشگاه و ارائه

گزارش‌های عملکرد پژوهشگاه

○ برگزاری بازدید از پژوهشگاه و گفتگو با مسئولان از جمله بازدید رییس

گروه امور بودجه آموزشی و فرهنگی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی

رییس‌جمهور و معاونان ایشان

○ برگزاری بازدید مدیرکل بودجه و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و

فناوری از پژوهشگاه

- تکمیل و ارسال برگه‌های مربوط به بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۴ و پیگیری آن از طریق معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری
- تکمیل و ارسال برگه‌های مربوط به بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۴ به دبیرخانه کمیته هماهنگی مؤسسات پژوهشی

▪ مشارکت در طرح‌های پژوهشی تقاضامحور و استفاده از بودجه‌های پژوهشی در سازمان‌های دیگر:

- دانشگاه سلمان فارسی کازرون
- دانشگاه افسری امام علی (ع)
- مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
- ستاد قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء (ص)
- موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی
- دانشگاه لار
- بنیاد دانشنامه‌نگاری
- پژوهشگاه قوه قضاییه

- تأسیس دفتر تجاری‌سازی طبق مجوز دریافت شده از هیئت امناء منطقه دو پژوهشی.
- طراحی سازوکار مناسب برای تجاری‌سازی اصطلاح‌نامه، خدمات دیجیتال‌سازی، شبکه اجتماعی، برنامه‌ریزی استراتژیک، سازمان‌دهی اطلاعات، اشتراک منابع، سامانه مدیریت یکپارچه نشریات رایاسمین، جستجوی تحلیلی اطلاعات، مدیریت دانش سازمانی، آموزش.
- تغییر سیستم بودجه‌بندی و کنترل برای شفاف‌سازی عملکرد مالی.

- شناسایی و کاهش هزینه‌های ناب‌جا.
- کاهش سهم هزینه‌های غیرمستقیم در بودجه پژوهشگاه.
- بازنگری در قراردادهای جاری.